

Handlingsprogram 2023-2026

Miljöpartiet de gröna i Solna

Antaget på årsmötet 8 mars 2022

Innehåll

Miljöpartiet - för ett grönare Solna 2

Offensiv politik för klimat och miljö 3

En jämlik och demokratisk stad 7

En stad som håller ihop 9

Ett inkluderande Solna 12

Grönt och långsiktigt byggande 15

En stad i rörelse 19

Mer kultur för fler 22

En god start i livet 26

En skola där alla får växa 28

Ett gott liv på äldre dar 32

Miljöpartiet - för ett grönare Solna

Miljöpartiet de gröna i Solna är en lokalavdelning i Miljöpartiet. Vi är en del av Solnapolitiken sedan 1980-talet och den senaste mandatperioden har vi varit en del av kommunens styrande majoritet. Under de gångna fyra åren har vi varit med och lett Solna i en grönare och mer hållbar riktning. Men vi vill mer. Omställningen till ett grönt och hållbart Solna har bara börjat. I det här programmet beskriver vi vilken politik vi vill driva för Solna och hur vi vill bidra till en positiv utveckling både lokalt och globalt under mandatperioden 2023-2026.

Miljöpartiet är en del av en global grön rörelse som strävar efter en värld där alla kan leva goda liv utan att försämra förutsättningarna för kommande generationer. Grunden i vår ideologi är omsorg om planeten och allt som lever här. Utan den basen finns inte förutsättningar för mänskligt liv. En grön samhällsanalys bygger på en helhetssyn – allt hänger ihop och är beroende av varandra. Vi vill bygga ett hållbart samhälle genom att föra en politik där vi lever inom naturens ramar, med insikt om det ömsesidiga beroendet. Vi uttrycker det kort genom våra tre solidariteter:

- solidaritet med djur, natur och det ekologiska systemet
- solidaritet med kommande generationer
- solidaritet med världens alla människor

Miljöpartiet uppstod ur rörelser för miljö, solidaritet, jämställdhet och fred. Vi är ett politiskt alternativ för alla som erkänner de utmaningar som mänskligheten står inför och som vill möta dem med aktiv politik som gör skillnad i människors vardag. Vår syn på samhället bygger också på de tre hållbarheterna: ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Planetens gränser och det ekologiska systemet sätter ramarna för vårt liv på jorden. Målet vi strävar mot att uppnå är social hållbarhet och ett gott liv för alla människor. Ekonomin är ett medel för oss att nå det målet. Allt hänger ihop.

De politiska förslag vi lägger fram här för ett grönare Solna kräver mer finansiering i form av ökade skatteintäkter. Vi är övertygade om att de flesta solnabor håller med om att den gröna omställningen till ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart samhälle är värd att satsa på. Så kan vi leva goda liv idag utan att försämra förutsättningarna för kommande generationer.

Offensiv politik för klimat och miljö

Vi har bara en planet. Jordens naturresurser och de ekosystemtjänster vi får från naturen - frisk luft, rent vatten, mat, material, bränsle, ett fördelaktigt klimat att leva i och mycket mer - är grunden för våra liv och måste bevaras. Men trenden under de senaste årtiondena är att naturen utarmas allt mer och att mänskliga aktiviteter sätter stor press på ekosystemen. Skogar skövlas, haven töms på fisk, och utsläpp av gifter och föroreningar försämrar luft- och vattenkvalitet samt skadar både djur och människor.

Växthusgasutsläpp från alla sektorer i samhället fortsätter att i allt högre grad påverka klimatet. Klimatfrågan är en av vår tids absoluta ödesfrågor. De närmaste åren måste vi vända trenden med klimatutsläpp om vi ska ha en chans att bromsa den globala uppvärmningen, som världens länder kom överens om i Parisavtalet. Att leva inom planetens gränser, bevara ekosystemen och hejda klimatförändringarna är en stor utmaning, men det är möjligt. Det viktiga är att vi agerar nu!

Vad en kommun som Solna fattar för beslut och vad alla invånare, företag och besökare i Solna gör för val varje dag påverkar planeten. Det är på lokal nivå som mycket av miljö- och klimatarbetet måste göras för att vi ska kunna uppnå inte bara lokala utan även regionala, nationella och internationella klimatmål och de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Varje utsläpp sker lokalt och alla ekosystem och naturresurser finns lokalt, så det är här de kan minskas respektive bevaras. Därför behöver hållbarhet genomsyra alla beslut och en grön omställning göras av alla kommunens verksamheter så att de inte påverkar miljö och klimat negativt. Alla som lever och verkar i Solna ska ges förutsättningar att göra hållbara val! Det ska vara lätt att göra rätt!

Minska klimatpåverkan

Under den gångna mandatperioden har vi i Miljöpartiet sett till att sätta klimatfrågan högst upp på agendan i Solna. Kommunens första klimatstrategi och klimatmål har tagits fram, med syfte att Solna senast 2045 ska bli en klimatneutral kommun och senast 2035 en klimatneutral organisation. Inga växthusgasutsläpp ska då ske inom kommunens gränser. Arbetet med att minska utsläppen inom kommunens verksamheter och för att påverka solnabor, företag och besökare att leva mer klimatsmart har påbörjats. Vi är stolta över de steg som har tagits under våra år i majoriteten men vi vill och måste göra mer. För att det ska vara möjligt att begränsa uppvärmningen till under 1,5 grader på global nivå så måste utsläppen minska i snabb takt. En tätbebyggd kommun som Solna har goda förutsättningar att lyckas och att ta ledartröjan i omställningen. Vi vill konkretisera klimatstrategin med en koldioxidbudget som tydligt visar hur mycket klimatutsläppen ska minskas varje år för att nå de uppsatta klimatmålen. Med en sådan budget får kommunen också ramverk för en löpande uppföljning och rapportering av hur utvecklingen av utsläppen ser ut, så att det blir tydligt om vi rör oss åt rätt håll och i tillräckligt hög takt för att nå målen.

Av Solnas klimatstrategi framgår att de tre viktigaste sektorerna där utsläpp behöver minska är transporter, energi och mat. Inom Solnas kommungränser står transporter för nästan 80% av de totala växthusgasutsläppen och därför måste flera olika insatser vidtas för att

ställa om till hållbara transporter med gång, cykel, kollektivtrafik och fossilfria bilar i centrum. För att få en mer hållbar energiproduktion behöver kommunen både främja utbyggnaden av solenergi hemma hos solnaborna och investera i egna solenergianläggningar på kommunala fastigheter. För att minska energianvändningen behöver arbetet med energieffektiviseringar i förskolor, skolor, äldreboenden, idrottsanläggningar med mera fortsätta och intensifieras. Tack vare ett långsiktigt tänk sedan många decennier producerar det kommunala bolaget Norrenergi 99% förnybar fjärrvärme. Kommunen bör också verka för att alla Norrenergis eventuella överblivna utsläppsrätter ska annulleras istället för att säljas, så att riktiga utsläppsminskningar säkerställs.

Upphandling och gröna finanser

I alla upphandlingar av varor eller tjänster som har effekt på klimatet - allt ifrån arbetsmaskiner till el, skolmat och förbrukningsvaror - ska klimatkrav ställas så att utsläppen successivt kan minska. För att minska klimatpåverkan från livsmedel och avfall behöver maten som serveras i Solnas skolor, äldreboenden och andra offentliga kök också bli mer hållbar. I linje med Solnas strategi för hälsosam och hållbar mat vill vi att kommunen ska köpa in mer klimatsmart mat, arbeta för minskat matsvinn, mer vegetarisk kost och säsongsbaserade råvaror. Vi vill även sätta ett mål om minst 50 % ekologiska råvaror i alla kommunens offentliga kök den kommande mandatperioden, och att fortsätta öka successivt från den nivån. Det behövs också fler tillagningskök i kommunala verksamheter, där maten tillagas från grunden på plats istället för att levereras från ett annat kök och sedan värmas upp. Så uppnår vi både bättre mat och kan minska matsvinnet.

Solna har idag, till skillnad mot de allra flesta svenska kommuner, inga lån på banken. Tvärtom har kommunen ett stort eget kapital som bland annat är investerat på börsen. Att kommunen har en så stabil ekonomi är positivt men med en så stor portfölj kommer också ett tungt ansvar. Vi vill säkerställa att Solnas finanser bidrar till att göra gott för människor och miljön. Inga pengar ska investeras i miljö- och klimatskadliga eller på annat sätt oetiska verksamheter. Tvärtom vill vi öka investeringar och placeringar i gröna, hållbara verksamheter. På så sätt kan vi också vara med och bidra till den gröna omställningen i andra delar av Sverige och i världen.

Klimatanpassning och ekosystemtjänster

Samtidigt som vi ska minska klimatutsläppen ser vi redan idag effekter av ett förändrat klimat. Därför behöver vi också bygga ett Solna som är anpassat för nya förutsättningar. För att klara mer extrema väderförhållanden blir det allt viktigare att ta vara på naturens ekosystemtjänster, till exempel genom att bevara och skapa nya gröna ytor som tar upp koldioxid, ger skugga vid värmeböljor och skyddar mot översvämningar. En annan minst lika viktig ekosystemtjänst är att naturen också ger oss människor stillhet, återhämtning och bättre hälsa. Vi vill därför bevara och utveckla stadens grönområden, både parker och naturområden, och vid nybyggnation måste gröna ytor planeras in. Alla solnabor ska ha nära ett grönområde av hög kvalitet. Parker ska vara välskötta och ge ett välkomnande intryck, vara anpassade för lek och spontana aktiviteter, ha ett generöst antal sittplatser och tillgång

till toalett. Ett exempel på ett viktigt grönområde som vi vill fortsätta utveckla är Vasalundsparken i Råsunda, som kommer bli än mer viktig som en grön lunga i staden när staden förtätas runt omkring. Vi vill ge parken status som stadsdelspark, likt Hagalundsparken och Huvudstafältet, och skydda den från exploatering.

Vi vill också prioritera ökad skötsel och underhåll av kommunens naturreservat Råstasjön och Igelbäcken så att biologisk mångfald främjas, liksom att fler människor vill besöka dessa grönområden för vardagsmotion, friluftsliv och naturupplevelser. Vi vill också ta fram en särskild plan för främjande av biologisk mångfald i Solna, ett dokument som visar på vilka åtgärder som behöver vidtas på olika platser för att ge växter och djur av olika arter goda livsvillkor. Andra exempel på värdefulla insatser för den biologiska mångfalden är utplaceringen av holkar för fåglar och fladdermöss, anläggandet av sandytor för sandlevande pollinerande insekter som exempelvis bin samt att omvandla vissa gräsmattor till ängar där humlor, fjärilar och andra insekter trivs.

Det största hotet mot Solnas grönytor är exploatering och nybyggnation. Därför måste kommunen börja göra grundliga värderingar av alla de ekosystemtjänster som finns på en plats och som riskerar att gå förlorade, för att detta ska kunna vägas in i den ekonomiska kalkylen för ett byggprojekt. Vi vill också att Solna börjar använda modeller, exempelvis grönytefaktor, för att beräkna hur mycket grönyta som bör finnas på en given plats och för att planera för kompensation av borttagen grönska. Den behöver inte alltid finnas på marken utan kan också integreras på kreativa sätt med hus och infrastruktur, genom gröna tak och fasader med mera. Utgångspunkten ska vara att ekosystemtjänsterna på en plats aldrig får bli färre utan att de ska bibehållas, kompenseras eller allra helst ökas. Självklart ska nybyggnation så långt som möjligt göras på redan hårdgjorda ytor och inte på grönytor.

Kommunen måste särskilt hålla god uppsikt över trädbeståndet och upprätta en trädplan för skötsel och återplantering av träd. Trädplanen bör ha övergripande mål om att dagens volym av träd inte ska minska. Det räcker inte med att räkna antalet träd utan det måste även säkerställas att gamla, stora träd med höga biologiska värden inte sågas ned för att sedan ersättas med små träd av lägre biologiskt värde. Vissa gamla träd har stora ekologiska värden som inte går att ersätta och det måste vi värna om.

Luft, vatten och buller

Det finns flera andra miljöutmaningar som vi behöver hantera. I Solna finns problem med dålig luftkvalitet, trafikbuller och förorenade vattendrag. Vi vill arbeta för betydligt mindre biltrafik och mindre avgaser i kommunen. Vi vill undersöka möjligheten att införa miljözoner där endast bilar som har låga eller inga utsläpp av farliga ämnen får köra och dubbdäcksförbud som minskar spridningen av partiklar. Även särskilda kampanjer för att minska användningen av dubbdäck kan ha god effekt. Genom hastighetsbegränsningar, byggande av bullerskydd och gröna planteringar kan både luftföroreningar och buller minskas. En annan åtgärd mot både buller och luftföroreningar är att sluta med användningen av lövblåsare, både i kommunens städning av allmänna platser och den städning som privata aktörer står för. Fler insatser behövs också för att motverka den otillåtna tomgångskörningen som orsakar mycket avgaser.

För att uppnå god vattenstatus med rena och friska vattendrag i Brunnsviken, Edsviken, Igelbäcken, Råstasjön och Ulvsundasjön ska vi fortsätta bygga dammar och göra andra dagvattenåtgärder som renar vattnet och samtidigt bidrar till vackra stadsmiljöer. Inget vatten får gå orenat rakt ut i våra vattendrag, oavsett det gäller regnvatten eller smutsigt avloppsvatten. För att inte slösa på kommunens grundvattenresurser eller det rena dricksvatten vi får från Mälaren genom Norrvattens vattenverk vill vi också se över möjligheten att börja använda regnvatten för bevattning av kommunens planteringar längs gator, torg och i parker.

Tillsammans för klimat och miljö

Vi vill att Solna ska ligga i framkant när det gäller hållbarhet, miljö och klimat och avancera i rankningen över miljöbästa kommuner. Vi ska dra nytta av det stora lokala näringslivet, närheten till flera universitet och forskningscentra och vår plats mitt i Stockholmsregionen. Genom att samarbeta med såväl forskning som företag och andra aktörer kan vi hitta nya smarta, moderna och innovativa lösningar för hållbarhet. Kommunen ska också använda sin makt som stor inköpare av varor och tjänster genom att alltid ställa höga krav på miljö, hållbarhet och klimat i alla upphandlingar.

Vi vill att kommunen ska öka insatserna för att uppmuntra individer och företag att fatta hållbara beslut. Det finns redan idag en energi- och klimatrådgivning som hjälper till med hur man exempelvis kan sänka sin energianvändning i hemmet men vi vill se ett ännu bredare arbete med rådgivning om hur man kan leva hållbart i vardagen i stort. Vi vill också göra det ännu enklare att installera solenergi på villor och flerbostadshus genom att slopa avgifter. Det ska som sagt vara lätt att göra rätt och därför måste kommunen även göra mer för att det ska bli lättare att återvinna och återbruka. Bland annat vore det positivt om fler hushållsnära återvinningsstationer placerades ut, och kommunen bör därför samverka med de ansvariga FTI, Förpacknings- och tidningsindustrin, för att uppnå detta.

För att hålla ihop allt detta vill vi att kommunen anställer ytterligare en miljöstrateg som tillsammans med den nuvarande miljöstrategen kan bilda ett hållbarhetsteam och stärka arbetet med miljö och klimat. Vi ser också ett behov av att arbetet breddas till att omfatta hela Agenda 2030 och alla de 17 globala hållbarhetsmålen och att arbetet med dessa ska genomsyra hela kommunens verksamhet.

För mandatperioden 2023-2026 vill vi i Miljöpartiet:

- Ta fram en koldioxidbudget som visar vilka årliga utsläppsminskningar som behövs för att klara kommunens klimatmål
- Klimatanpassa Solnas bebyggelse och verksamheter för att stå emot framtida extremväder med högre temperaturer och mer nederbörd
- Värna och utveckla Solnas parker, grönområden och naturreservat, både för människors hälsa och rekreation och för den biologiska mångfalden
- Värdera grönytor och ekosystemtjänster samt säkerställa att de inte minskar utan tvärtom bevaras, kompenseras och nyskapas

- Vidta nya åtgärder för att minska luftföroreningar, såsom miljözoner, dubbdäcksförbud och hastighetsbegränsningar
- Anlägga fler dagvattendammar och andra dagvattenåtgärder för att rena vattnet i våra vattendrag
- Uppnå minst 50 % andel ekologisk mat i Solnas skolor, förskolor och äldreomsorg
- Samarbeta mer med forskning och näringsliv om innovativa lösningar för hållbarhet
- Utöka arbetet med rådgivning till solnabor och företag från energi och klimat till att även omfatta miljö och hållbarhet i alla delar av livet och verksamheterna
- Anställa en till miljöstrateg och bilda ett hållbarhetsteam i kommunen som håller ihop hel miljö- och klimatarbetet

En jämlik och demokratisk stad

Jämlikhet innebär att alla människor har samma värde och ska behandlas likvärdigt. För att alla ska kunna leva ett gott liv och förverkliga sina drömmar måste alla ha samma möjligheter. Socioekonomisk bakgrund, könstillhörighet och könsuttryck, sexuell läggning, etnicitet, hudfärg, trosuppfattning, funktionsvariation eller ålder ska aldrig få vara ett hinder i samhället. Varje individ ska kunna skaffa sig det liv, den utbildning och det arbete hen önskar, utan att samhällsstrukturer hindrar. Vi är alla olika och Solna ska inte bara vara anpassat för dem som utgör normen. Därför måste arbetet för likabehandling integreras i alla kommunens verksamheter. I det gröna samhällsbygget ges alla människor jämlika livschanser och möjlighet att påverka samhället.

Demokratin är en grundförutsättning för ett jämlikt, fritt och öppet samhälle. Miljöpartiet står upp för den öppna demokrati som byggts upp av många, under lång tid och vi vill att den ska bli tillgänglig för fler. Tilliten till det demokratiska systemet behöver stärkas och alla invånare ska känna att de har möjlighet att vara med och forma vårt gemensamma Solna.

Likabehandling

Alla medarbetare i Solna stad behöver utbildas inom normkritik för jämlikhet, antirasism och antidiskriminering. Barnkonventionen har blivit lag och både barnperspektivet och barnets eget perspektiv behöver stärkas och bli en självklar del av alla beslut i kommunen. Även äldres perspektiv behöver ges större plats. Kommunens Likabehandlingskommitté har en viktig roll i att följa dessa frågor. Nämnderna bör också arbeta aktivt med jämställdhets- och jämlikhetsintegrering av budget och i andra viktiga beslut, alltså att titta på exempelvis hur mycket resurser som går till män respektive kvinnor, till olika åldersgrupper, till människor med olika bakgrund och andra aspekter som påverkar jämställdhet och jämlikhet

i Solna. Det kan handla om allt ifrån vilka kulturföreningar som får mest bidrag till vilka idrottslag som får bäst träningstider och vilka platser som snöröjs först på vintern.

En viktig fråga för att uppnå jämlikhet, likabehandling och demokrati är att kommunen ska ställa hårdare och mätbara krav om etik och sociala villkor i alla upphandlingar. Exempelvis vill vi att alla leverantörer och underleverantörer ska ha kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande förhållanden för sina anställda.

Främja lokaldemokratin

Vi i Miljöpartiet vill att fler människor involveras i Solnas utveckling. Eftersom kommunen styrs av folkvalda politiker är en av de viktigaste insatserna vi kan göra att uppmuntra alla solnabor att utnyttja sin demokratiska rättighet att faktiskt rösta i valet till kommunfullmäktige. I vissa delar av Solna är valdeltagandet mycket lägre än genomsnittet. Där vill vi att kommunen jobbar aktivt med att höja valdeltagandet, exempelvis med hjälp av valinformatörer och riktade informationsinsatser. De politiska besluten ska också fattas nära och i samråd med invånarna. Kommunens information ska vara tydlig och lättillgänglig för alla, vilket bland annat innebär att det behövs mer information översatt till fler språk.

Kommunens hemsida ska vara ett väl fungerande verktyg för att öka invånarnas insyn i och inflytande över Solna. Det handlar bland annat om tillgång till handlingar och möjligheten att kunna följa beslut som fattas i kommunen på ett enkelt sätt. Det ska vara enkelt för solnaborna att komma med egna förslag för kommunens verksamheter, att ge ris eller ros och att få svar, givetvis alltid med ett gott bemötande. Möjligheten att diskutera politiska frågor med andra invånare och politiker via kommunens kanaler bör finnas, exempelvis ett slags digitalt "speaker's corner". Via kommunens hemsida kan också möjligheten att lämna medborgarförslag öppnas upp. Medborgarbudget är en metod som vi vill testa, där solnaborna ges direkt inflytande över hur en viss pott pengar ska användas - kanske till att rusta upp en särskild lekplats, bygga om ett torg eller anlägga ett nytt utegym.

Möjlighet att påverka

Vi vill också ge barn och unga större inflytande att vara med och utforma samhället, inte bara för att det är deras rättighet enligt Barnkonventionen utan också för att vi tror att besluten blir bättre då. Barn och ungas åsikter och perspektiv ska tas till vara, exempelvis vid utveckling av skolor och förskolors organisation, skol- och förskolegårdar, lekparkar med mera. Ett exempel på hur unga kan involveras är att bilda ett ungdomsråd, ett rådgivande organ bestående av solnaungdomar som regelbundet träffar politiker och tjänstepersoner. Ett sådant råd kan lyfta frågor som är viktiga för unga, fungera som remissinstans inför beslut och ge förslag till förbättring och utveckling av kommunens verksamheter. Elevråden och elevkårer på högstadie- och gymnasieskolor skulle också kunna involveras mer i exempelvis stadsbyggnadsprocessen. För att få in fler värdefulla synpunkter bör också samverkan med lokala intresseorganisationer som exempelvis pensionärsföreningar utvecklas.

För mandatperioden 2023-2026 vill vi i Miljöpartiet:

- Utbilda kommunens medarbetare i normkritik, jämlikhet, antirasism och antidiskriminering
- Stärka barnperspektivet och konsekvent implementera Barnkonventionen i alla beslut
- Införa jämställdhetsintegrering som verktyg och metod för kommunens arbete med budget och stora beslut för att se hur besluten påverkar jämställdheten
- Ställa hårdare och mätbara krav om etik och sociala villkor i alla upphandlingar
- Höja valdeltagandet i stadsdelar där väljarna idag röstar i lägre utsträckning, exempelvis genom valinformatörer
- Utveckla informationen på kommunens hemsida och möjligheten att komma med synpunkter och få respons, exempelvis genom mer information på fler språk
- Testa medborgarbudget där solnaborna får tycka till om hur en viss pott pengar ska användas
- Införa medborgarförslag, en formell metod för solnaborna att lämna in politiska förslag som sedan bereds av kommunen och beslutas om politiskt
- Inrätta ett rådgivande ungdomsråd där solnaungdomar får träffa politiker och tjänstepersoner och lyfta viktiga ungdomsfrågor och fungera som remissinstans
- Involvera elevråden och elevkårerna på gymnasie- och högstadieskolorna mer i stadsbyggnadsfrågor och andra frågor som berör ungdomar

En stad som håller ihop

Social hållbarhet är målet som vi miljöpartister strävar mot. Vår människosyn och vår gröna politik utgår ifrån att alla människor i grunden kan och vill ta ansvar för sig själva och för varandra. Samtidigt är det vår gemensamma grundtrygghet och en välfungerande välfärd som ger förutsättningar för individuell frihet, livskvalitet och kreativitet. Ett socialt hållbart samhälle är ett rättvist, jämlikt och jämställt samhälle som håller ihop. Alla solnabor ska känna sig trygga och kunna lita på att samhällets skyddsnät finns där för dem den dag de behöver det. Kommunen måste jobba aktivt med förebyggande insatser för att motverka att individer hamnar i olika former av social utsatthet och ge stöd till människor som av olika orsaker behöver det. Ingen ska falla mellan stolarna.

Förebyggande insatser

Vi vill utveckla Solnas förebyggande arbete med fler verktyg för att motverka att Solnabor hamnar i social utsatthet. Därför vill vi skapa en social investeringsfond. Det innebär att

kommunala investeringsmedel läggs i en fond och till skillnad från andra investeringar som kommunen gör i exempelvis byggnader, infrastruktur och inventarier ska pengarna gå till förebyggande sociala insatser. Syftet är att hjälpa de kommuninvånare som löper risk att hamna i kläm. För kommunens del är det en investering som betalar tillbaka sig genom ett minskat behov av insatser i framtiden. För individen är vinsten ett bättre liv med utbildning, jobb, egen försörjning och möjligheten att nå sina drömmar. Det förebyggande arbetet behöver börja tidigt. I familjer med sämre socioekonomiska förutsättningar kan tidiga gemensamma hembesök från vården och socialtjänsten, där förstagångsföräldrar får stöd av en barnhälsovårdssjuksköterska och föräldrarådgivare, vara avgörande för framtiden. Just det har gjorts inom den så kallade "Rinkebymodellen" i Stockholms stad och Region Stockholm och detta kan även Solna inspireras av.

Trygghet

Vi vill stärka det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet genom samverkan mellan kommunen, polisen, skolan, civilsamhället och olika myndigheter. Vi vill också satsa på fältassistenter och nattvandring för att fler vuxna ska röra sig i miljöer där ungdomar rör sig på kvällar och nätter och tillsammans skapa trygghet. Samverkan behövs också kring unga som är i riskzonen för att hamna i kriminalitet och i de fallen måste kommunen och övriga aktörer ge föräldrarna mer stöd för att stärkas i sina föräldraroller. När det gäller personer som fastnat i kriminalitet och som vill hoppa av vill vi samverka mer med polisen och kriminalvården för att stötta med rätt insatser, det gäller inte minst personer som lever med en hotbild och andra som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Den kommunala bostadsstiftelsen Signalisten bör anställa så kallade områdesvårdare, som arbetar lokalt ute i stadsdelarna för att ge service åt de boende och skapa trygghet i närmiljön, exempelvis genom att se efter hus och gårdar på kvällar och nätter, bygga relationer med människor i området och rapportera allt ifrån trasig belysning till skadegörelse.

Funktionsrätt

Enligt LSS, Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, har människor med vissa funktionsnedsättningar eller -variationer rätt till särskilt stöd från kommunen. Det kan handla om rådgivning, personlig assistans, ledsagning, daglig verksamhet och särskild bostad för att nämna några exempel. LSS-verksamheten är central för att alla solnabor, oavsett funktionalitet, ska kunna leva ett gott liv. Vi i Miljöpartiet ser behov av fler LSS-bostäder så att det finns tillräckligt med anpassade bostäder för människor som behöver dessa. Vi anser också att den ersättning som vuxna får för sitt deltagande i dagverksamhet inom LSS är alldeles för låg och inte räcker för att ekonomin ska gå ihop, varför vi vill höja ersättningen.

En annan stor ekonomisk fråga är kostnaden för ledsagning. För att kunna delta i fritidsaktiviteter eller helt enkelt utträta vardagliga sysslor utanför hemmet behöver många inom LSS ledsagning, något som kan kosta lika mycket i veckan som personen tjänar in i

dagersättning på en månad. Det är inte rimligt utan avgiften för ledsagning behöver sänkas. Vi vill även att kommunen ordnar fler fritidsaktiviteter särskilt riktade till barn och unga med LSS-insatser.

Våld i nära relationer

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är allvarliga samhällsproblem som drabbar framför allt kvinnor och flickor. Solnabor som utsätts för våld ska få det stöd och skydd som de behöver. Ingen ska tvingas att leva kvar i en våldsam relation.

Våldsutövare ska ställas till svar och straffas för sina handlingar och kommunen ska genom olika insatser verka för att förövare förändrar sina kontrollerande och våldsamma beteenden. Vi vill stärka relationsvårdsteamets arbete och öka samverkan med och ge mer resurser till kvinnojouren. Kvinnojouren driver både ett skyddat boende och en öppen verksamhet där de bland annat tillhandahåller samtalsstöd. Vi vill möjliggöra en utökning av båda dessa verksamheter så att det skyddade boendet får fler platser och att den öppna verksamheten kan nå fler utsatta kvinnor. Det är inte alla individer i en sådan utsatt situation som har tillit till myndigheterna och där spelar kvinnojouren en avgörande roll i att skapa trygghet och bygga förtroende. Men efter en placering på skyddat boende måste den våldsutsatta och hotade ha en trygg bostad. Därför behöver det alltid finnas tillräckligt med bostäder för socialtjänsten att förmedla.

Hemlöshet och utsatta EU-medborgare

Hemlöshet är en annan form av utsatthet som förekommer även i en välbärgad kommun som Solna. För att förebygga hemlöshet ska det vara lätt att få råd och stöd av kommunen kring ekonomi och boende och socialtjänsten ska samverka med hyresvärdar och fastighetsägare för att förebygga vräkningar. Särskilt viktigt är det att alla barn får växa upp i ett tryggt boende och den kommunala bostadsstiftelsen Signalisten ska inte vräka barnfamiljer. Vi vill också att kommunen ska arbeta aktivt för att motverka hemlöshet bland personer som har en missbruksproblematik eller allvarlig psykisk ohälsa. Ett exempel skulle kunna vara att testa modellen "Bostad först" som innebär att personen erbjuds ett ordnat boende först, utan att från start vara tvungen att leva upp till krav på drogfrihet. I nästa steg erbjuds behandling och stöd utifrån individens behov.

En annan utsatt grupp i Solna är EU-medborgare från södra och östra Europa som ofta försörjer sig genom tiggeri. Vi vill säkerställa att ingen av dessa personer far illa här i Solna och därför är det viktigt att det finns socialsekreterare med relevant språkkompetens som kan ge stöd och vägledning till den gruppen. Det handlar inte minst om att förhindra att människor blir exploaterade och utsatta för prostitution och våld.

Bättre villkor för socialtjänsten

Att arbeta som socialsekreterare och varje dag träffa människor i svåra livssituationer är ett påfrestande jobb som kräver mycket av de anställda. Vi anser att det är hög tid att göra en särskild satsning på alla kommunens medarbetare inom socialtjänsten för exempelvis

personalstödjande åtgärder och kompetensutveckling, så att personalen känner att de har bästa möjliga förutsättningar att utföra det.

För mandatperioden 2023-2026 vill vi i Miljöpartiet:

- Inrätta en social investeringsfond i kommunen som ska användas för förebyggande insatser för att hindra att solnabor hamnar i utanförskap
- Göra förebyggande insatser riktade mot förstagångsföräldrar med sämre socioekonomiska förutsättningar, exempelvis gemensamma hembesök från kommunen och barnhälsovården
- Satsa på trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser som fältassistenter och nattvandring
- Anställa områdesvårdar hos Signalisten, vars uppgift är att ge service åt de boende och skapa trygghet i närmiljön
- Förebygga att unga hamnar i kriminalitet genom ökad samverkan mellan kommunen, polisen, myndigheter och andra aktörer samt med föräldrar
- Satsa mer på LSS-verksamheterna så att solnabor kan leva ett gott liv oavsett funktionsvariation
- Öka resurserna till och samarbetet med kvinnojouren för att motverka våld i nära relationer
- Inför Bostad först-modellen för att hjälpa människor ur hemlöshet
- Förbättra rådgivningen till utsatta EU-medborgare i Solna
- Göra en särskild personalsatsning på alla medarbetare inom socialtjänsten för att kompetensutveckla och ge förbättrade möjligheter till återhämtning

Ett inkluderande Solna

De senaste åren har klyftorna i Sverige växt mellan de som arbetar och de som inte kan arbeta. Det finns också en bostadsbrist och en boendesegregation som gör att många har svårt att skaffa en egen bostad och att människor med olika inkomster och yrken ofta lever sina liv åtskilda från varandra. Då får de också olika tillgång till välfärdstjänster, skola och livschanser. Tilliten och sammanhållningen i samhället påverkas negativt. Nyanlända, människor med utländsk bakgrund och människor som på något sätt faller utanför "normen" påverkas särskilt och drabbas ofta av diskriminering. Den här utvecklingen måste vi vända. I Solna finns många goda exempel och det är på många sätt en speciell kommun. Liten till ytan men med en snabbt växande befolkning på cirka 83 000 idag, på väg mot 100 000 år 2030. Många flyttar in men många flyttar också härifrån. Befolkningen är ung, bland annat finns här många studenter, och nästan alla bor i lägenhet. Det är också en internationell kommun - här bor människor från många olika

länder som invandrat eller flytt till Sverige, utländska studenter och gästforskare. Miljöpartiet vill att Solna ska vara en kommun där alla kan trivas, en stad där man vill och kan bo kvar och där det finns sysselsättning för alla.

Arbetsmarknadsinsatser

Solna utmärker sig genom de nästan 10 000 företag med omkring 90 000 arbetsplatser som finns här, långt många fler än i de flesta andra kommuner. Kommunen har sedan länge en aktiv arbetsmarknadspolitik och ett väl fungerande arbete med att få ut människor i jobb och egen försörjning. Tack vare ett gott samarbete med det lokala näringslivet kan de solnabor som får hjälp av kommunen lättare och snabbare få ett jobb via den så kallade Solnamodellen än via Arbetsförmedlingen. Vi vill också uppmuntra företagen att vara en del av den gröna omställningen till ett mer hållbart samhälle och på så sätt skapa fler gröna jobb i Solna. Vi vill även öka antalet platser i vuxenutbildningen och säkerställa möjligheten för människor att byta bana i arbetslivet, oavsett man har en utbildning sedan tidigare eller ej. Det ska aldrig vara för sent att utbilda eller vidareutbilda sig för att få nya livschanser.

Sommarjobb

Samtidigt vill vi vara tidiga med våra arbetsmarknadsinsatser och en grundläggande sådan är sommarjobb. Sommarjobb är en inträdesbiljett till arbetsmarknaden och ger både erfarenheter och insikter om arbetslivet och kontakter och nätverk som är viktiga för att ta sig vidare till nya jobb. All forskning visar att en tidig kontakt med arbetslivet är avgörande för unga personer. Det innebär ett möte med vuxenlivet och nya människor i en ny miljö som i kombination med möjligheten att tjäna sin egen lön stärker självförtroendet och får en att växa och utvecklas. Med vårt oerhört starka lokala näringsliv som kommunen dessutom sedan länge har ett väl fungerande samarbete med har Solna bästa möjliga förutsättningar att erbjuda sommarjobb till alla unga som söker, inte bara vissa.

Studentliv

Solna är en kommun där det bor många studenter, inte minst eftersom det finns över 2500 studentbostäder här. De flesta studenter har dock inte flyttat till Solna till följd av en stark önskan att bo i just den här kommunen utan eftersom det var här den lediga studentbostaden råkade ligga. Många är inte heller särskilt insatta i vad som händer lokalt i kommunen och rör sig mer mellan hemmet och lärosätet och andra delar av Stockholm än mellan olika delar av Solna. Vi tror att kommunen skulle kunna göra betydligt mer för att välkomna studenter och för att bidra till att skapa bästa möjliga förutsättningar studentlivet i Solna. Kommunen behöver ta vara på och värdesätta att så många solnabor är studenter inom högre utbildning och uppmärksamma studenterna som en värdefull tillgång i Solnas utveckling. Att ta tillvara på studenternas engagemang och kompetens både under och efter studietiden kan bidra till positiva effekter för Solna på många sätt. Med det starka lokala näringslivet och närheten till exempelvis Karolinska Institutet och Karolinska

Universitetssjukhuset i Solna finns goda förutsättningar för studenter i Solna att även jobba i Solna i framtiden.

För att utveckla arbetet tror vi på att det behöver finnas fler organiserade kontaktytor mellan kommunen och studenter. Mer information om kommunens verksamheter och utbud, vem man kan vända sig till i olika frågor samt information om vad som finns att göra i Solna både på fritiden och karriärmässigt vore värdefullt och något som kommunen kan erbjuda studenter mer av. Det finns även utvecklingspotential när det gäller både kommunikationer mellan lärosätena och studentbostadsområdena där kommunen kan bidra till förbättring, inte minst fortsatta cykelsatsningar och satsningar på kollektivtrafik är centrala för studenter. Mötes- och studieplatser för studenter i Solna är också en viktig fråga, liksom utbud av fritidsaktiviteter, evenemang och upplevelser. Här finns goda möjligheter till samverkan med det lokala näringslivet och föreningslivet för att skapa nya kontaktytor. Givetvis vill vi också fortsätta byggandet av nya studentbostäder så att vi kan välkomna fler studenter till Solna.

Integration

Vi ser migration och invandring som en möjlighet och en tillgång. Vi ska vara stolta över och ta vara på att Solna är en stad som är rik på människor med olika bakgrunder och erfarenheter. Människor som kommer nyanlända till Solna ska tidigt inkluderas i samhället. Forskningen visar att den första tiden ofta är avgörande för om en person känner sig delaktig och inkluderad i gemenskapen, eller utestängd. Därför måste vi knyta kontakt med nyanlända solnabor så fort de har kommit hit. Språk, jobb, skola och bostad är nyckeln till att etablera sig i samhället. Vi vill också att nyanlända som har börjat bygga upp sina nya liv här ska kunna bo kvar i Solna långsiktigt, inte bara under den i dagsläget tvååriga etableringstiden som börjar när en nyanländ har fått uppehållstillstånd. Under den perioden har kommunen ett särskilt ansvar för de nyanlända och får även ersättning från staten för att ordna exempelvis svenskundervisning och samhällsorientering, men sedan tar pengarna från staten slut. Därför gäller i nuläget endast tvååriga hyreskontrakt för nyanlända i Solna och efter den tiden måste de hitta andra bostäder på egen hand. Vi i Miljöpartiet tycker att det är fel. Dels vill vi på nationell nivå ändra reglerna så att etableringstiden och statens ekonomiska ansvar kan pågå betydligt längre än två år och dels vill vi göra det möjligt med längre hyreskontrakt för nyanlända i Solna än tvååriga. Vi vill också bygga fler hyresrätter så att det finns ett större utbud av bostäder. Vid modulbostäderna vill vi säkerställa att det finns utrymmen både för studier i lugn och ro och för social samvaro och umgänge. Just mötet mellan människor och särskilt att nyanlända och etablerade solnabor möter varandra är helt avgörande för integrationen.

Föreningslivet spelar en viktig roll i att skapa gemenskap och bygga broar mellan människor och vi skulle vilja öka kommunens stöd till och samverkan med föreningslivet, exempelvis för att kunna matcha nyanlända med föreningar de skulle ha glädje och utbyte av, liksom hur kommunen matchar arbetslösa med företag för att få ut personer i arbetslivet. Då kan personer få möjlighet att träffa andra inom ramen för ett gemensamt intresse, oavsett det handlar om fotboll, ridning, svampplockning, läsning, schackspel eller något helt annat. Vi vill också prova fadderskap så att alla nyanlända kan få en etablerad solnabo som fadder och

på så sätt få en mer personlig kontakt med det svenska samhället och språket, en person att umgås och ha roligt med kanske över en fika, en promenad eller ett gemensamt intresse.

Vi vill också satsa på en personalförstärkning för handläggning av nyanländas ärenden i kommunen. Vi vill bredda utbudet av utbildningar som kombinerar språkutbildning med yrkesutbildning så att nyanländas kompetens snabbare kan tas tillvara och matchningen mot jobb på arbetsmarknaden kan förbättras. Vi tror också på att koppla ihop människor som studerar SFI och komvux med äldreomsorgen, både som en väg in i ett framtida omvårdnadsyrke men också för att nyanlända då kan få träna sin svenska samtidigt som boende på vård- och omsorgsboenden får chans till mer umgänge som kan motverka ensamhet. Vi ser också ett behov av att kommunen gör särskilda insatser riktade mot nyanlända kvinnor så att de inte blir kvar i hemmet utan får samma chanser att etablera sig i samhället och på arbetsmarknaden som nyanlända män.

För mandatperioden 2023-2026 vill vi i Miljöpartiet:

- Samarbeta med företagen i den gröna omställningen till ett mer hållbart samhälle och skapa fler gröna jobb i Solna
- Öka antalet platser i vuxenutbildningen och säkerställa möjligheten för människor att byta bana i arbetslivet, oavsett man har en utbildning sedan tidigare eller ej
- Erbjuder sommarjobb till alla ungdomar som söker
- Utveckla insatser riktade mot studenter för att skapa goda förutsättningar för studentlivet i Solna
- Verka för att nyanlända ska kunna bo kvar i Solna långsiktigt
- Förbättra modulbostäderna för nyanlända genom tillgång till mötesplatser och bättre utrymmen för studiero
- Samverka mer med föreningslivet för att matcha nyanlända med lämpliga föreningar
- Testa fadderskap där alla nyanlända kan få en etablerad solnabo som fadder
- Tillhandahålla fler vuxenutbildningar som kombinerar språk med yrkesutbildning
- Göra riktade insatser för att få ut nyanlända kvinnor i arbetslivet

Grönt och långsiktigt byggande

Det som byggs idag kommer att stå i generationer framöver. När vi planerar för ny bebyggelse skapar vi förutsättningar för hur människor kommer att bo, leva och använda staden i framtiden. Byggnader och infrastruktur är långlivade strukturer som på många sätt påverkar möjligheterna att utveckla staden i en annan riktning om vi så skulle vilja längre fram. Dessutom går det inom byggsektorn åt stora mängder naturresurser och byggandet orsakar en betydande andel av Sveriges klimatutsläpp, samtidigt som grönytor, biologisk mångfald, dagvatten, grundvatten, luftkvalitet, buller med mera

påverkas. Därför måste vi tänka smart, långsiktigt och hållbart kring stadsplaneringen. Vi måste också hantera det befintliga fastighetsbeståndet på ett hållbart sätt så att energi, material och andra resurser inte slösas bort.

Hållbar stadsutveckling

Solna är Sveriges tredje minsta kommun till ytan, men växer kraftigt med ny bebyggelse och befolkning. Att bygga en stad som möter Solnabornas behov och erbjuder en långsiktigt god livsmiljö är komplext. Kraven är många och ett stort antal värden och kvalitéer ska både bevaras och skapas. Samtidigt står vi inför stora utmaningar inte minst i form av klimatförändringar som på flera olika sätt påverkar våra förutsättningar att utveckla staden. Detta ställer höga krav på att kommunen har en långsiktig och genomtänkt planering och visar flexibilitet och anpassningsförmåga.

Vi har under många år sett hur ny bebyggelse i Solna planeras kvarter för kvarter, små bitar i taget. Vi tror att det behövs ett bredare grepp än dagens "frimärksplanering". Först när vi ser saker i ett större sammanhang blir det möjligt att tänka långsiktigt och strategiskt. Det handlar om allt ifrån att få en överblick över hur alla stadens grönområden med sina ekosystemtjänster hänger ihop till att placera ny kommunal service på bästa möjliga plats och att kunna få ut så många nyttor som möjligt, vare sig det gäller att hyra ut den nybyggda skolans idrottshall till föreningslivet eller att den lokala parken i bostadsområdet också ska samla upp vattnet vid stora regn och förhindra översvämningar. Därför vill vi ställa om kommunens arbete med planering till att bli just mer långsiktigt och strategiskt.

En viktig del i att arbeta mer strategiskt med planeringsfrågor är att fortsätta digitaliseringen av kommunens information och arbetssätt. Något som fler och fler kommuner arbetar med är en så kallad "digital tvilling", en virtuell kopia som kan omfatta hela staden, där både byggnader, gator, träd, vattenledningar och allt som kommunen bedömer är relevant både ovan och under jord byggs upp i en 3D-modell. Information om energianvändning, bullernivåer, trafikflöden, väderdata med mera kan läggas in och olika simuleringar kan göras. Att kunna få en överblick och dessutom experimentera i en digital värld gör det möjligt att testa olika alternativ på ett nytt sätt och enklare förstå hur förändringar i en del av staden påverkar helheten. Med det underlaget blir det enklare att fatta bättre beslut.

Investerar i fastigheterna

Solna äger och förvaltar flera hundra fastigheter av olika slag. Det handlar framför allt om lokaler för de egna välfärdsverksamheterna som förskolor, skolor, äldreboenden samt kultur- och idrottsanläggningar. Byggnaderna är i varierande skick både utvändigt och invändigt och det finns ofta önskemål både från kommunen som fastighetsägare och från hyresgästerna om hur lokalerna skulle kunna anpassas, moderniseras och rustas upp. Att ta vara på de fastigheter som redan finns är en viktig grön fråga. Det handlar både om miljömässig hållbarhet och om sund kapitalförvaltning. Under våra år i styrande majoritet har vi i Miljöpartiet hela tiden jobbat för att öka investeringarna i kommunens fastighetsbestånd, så att fastigheterna kan rustas upp till god och modern standard. Ett särskilt fokus ska ligga på

energieffektivisering och klimatanpassning för att minimera klimatpåverkan, kostnader för el och uppvärmning och riskerna att drabbas av skador vid extremväder. Vi ser ett behov av att fortsätta det arbetet även nästa mandatperiod och vi anser att renoveringstakten måste öka.

Vi vill även verka för att äldre byggnader byggs om och återanvänds istället för att rivas, oavsett det gäller kommunens egna lokaler eller privata fastigheter. Det är ett stort resursslöseri när exempelvis kontor som byggdes på 80-talet rivs, ofta för att ersättas av nya kontor, istället för att försöka göra anpassningar för nya verksamheter. Det orsakar stor miljö- och klimatpåverkan och därför behöver vi tänka om. All planering och nybyggnation ska vara flexibel så att användningen av en byggnad kan ändras om behoven ändras framöver. Det är det bästa och enklaste sättet att spara resurser och minska utsläpp av växthusgaser. I de fall rivning av olika skäl ändå anses vara den enda lösningen bör material i största möjliga mån återanvändas.

Bygga bostäder

Det byggs mycket i Solna. Utifrån de regionala målen för bostadsbyggande ser vi positivt på att Solna bidrar till att minska bostadsbristen i Stockholmsregionen. Samtidigt har det de senaste åren byggts många kontor i Solna. Det riskerar att orsaka en ökad bilpendling som är negativ för klimat och miljö. Om mer distansarbete i spåren av pandemin leder till att fler stora kontorsbyggnader står tomma riskerar kontorsbyggandet också att orsaka stort resursslöseri, både vid byggnation och när det gäller energianvändning med mera. Vi tror därför att det är angeläget att de närmaste åren fokusera på bostadsbyggande, snarare än kontor.

Vi anser inte att det är rimligt att det krävs 13 års kötid för att få en hyresrätt i Solna eller att även den allra minsta bostadsrätten kräver ett kapital på flera hundratusen kronor, något som många, framför allt unga och ensamstående, saknar. Därför vill vi att det byggs fler hyresrätter. Vi vill att det ska byggas både vanliga hyresrätter med låga kostnader, studentlägenheter och ungdomsbostäder, samt att Bostadsstiftelsen Signalisten ska ta ett särskilt ansvar i detta. När det gäller just studenter och ungdomar föreslår vi särskilda kontrakt där kraven på årsinkomst är lägre än vad som annars krävs. Vi vill också se kooperativa hyresrätter och bostäder med kompiskontrakt. Det vore även bra om aktörer som vill bygga kollektivhus samt så kallade byggemenskaper, där människor har gått samman för att själva bygga ett hus, gavs möjlighet att bygga i Solna. Allt för länge har bara de allra största byggbolagen i Sverige dominerat byggandet i vår kommun och vi tror att många positiva värden skulle uppnås med en större mångfald på marknaden och om vi öppnade upp för fler aktörer att vara med och forma Solna.

Höga krav på byggandet

För att bygga fler hyresrätter och olika sorters hyresbostäder samt öppna upp för fler byggbolag krävs en nytänkande och mer aktiv markpolitik. Den ska vara långsiktigt genomtänkt och hållbar, så att kommunens mark inte säljs ut hur som helst. När vi väljer att

sälja mark till andra aktörer som vill bygga i Solna ska vi ställa höga krav på såväl upplåtelseform och hyresnivåer som energi-, miljö- och klimatstandard, såsom trähusbyggande och solenergi och växter på tak och fasader. Det är inte bara miljömässigt hållbart att välja smarta och gröna lösningar för energi och material utan också långsiktigt ekonomiskt hållbart. I de fall där inga solceller planeras på nya byggnader ska byggherrar vara tvungna att motivera varför. Kommunen ska också själv sätta upp solpaneler på skolor, förskolor, äldreboenden och andra kommunala fastigheter där det är lämpligt.

Alla fastigheter som byggs i Solna ska vara utformade för att främja och möjliggöra en ekologiskt hållbar livsstil och ha låg energianvändning. Vi ska också ställa krav på mer cirkulärt byggande där byggmaterial kan återanvändas. Minst lika viktigt är att bostäder och lokaler där människor ska vistas längre perioder är anpassade till ett förändrat klimat med högre temperaturer och fler värmeböljor. Det gäller framförallt lokaler inom välfärden där de yngsta och äldsta solnaborna vistas. Vidare ska Signalisten vara en föregångare i arbetet med miljö, klimat och energieffektivisering. En annan viktig aspekt, som möjliggör kommunens arbete med social rättvisa, är att fortsätta ställa krav i exploateringsavtal på en andel av nybyggda bostäder ska reserveras för kommunens behov, exempelvis som sociala lägenheter.

Arkitektur och kvalitet

Vi vill inte bara ställa krav på upplåtelseform, pris och tekniska parametrar. Vi anser också att det är hög tid att höja de arkitektoniska ambitionerna i kommunen. Solnabor klagat med all rätt på att det saknas en röd tråd i hur det som byggs ser ut. Solna behöver bli vackrare och vi vill försköna och utveckla platser som upplevs som fula och otrygga. När staden förtätas behövs ett helhetsgrepp för bättre arkitektonisk kvalitet. Därför behövs en stadsarkitekt som jobbar särskilt med det strategiska ansvaret för Solnas stadsutveckling och gestaltning, både vid nybyggnation och ombyggnation. Vi vill också att Solna börjar utlysa arkitekturtävlingar inför olika byggprojekt, så att olika arkitekter kan tävla om att formge projektet.

Kommunen behöver också anställa fler bygglovshandläggare, för att hantera den stora mängd ärenden som uppstår i en så snabbt växande stad, samt fler planhandläggare med kompetens i hållbarhetsfrågor, för att kunna ta fram mer genomtänkta detaljplaner ur alla gröna aspekter. Det är också helt avgörande att solnaborna ges goda möjligheter att vara med och säga sin mening i planprocesserna, så att de kan bidra till att det som byggs håller hög kvalitet och uppskattas av kommunens invånare. Därför ska vi fortsätta utveckla arbetet med medborgardialog, exempelvis med tidigare dialog och nya metoder för att få fler och nya människor att delta.

För mandatperioden 2023-2026 vill vi i Miljöpartiet:

- Rusta upp och energieffektivisera hela det kommunala fastighetsbeståndet
- Bygga om och återanvända äldre fastigheter istället för att riva dem, och säkerställa att nya byggnader planeras flexibelt så att de kan ändras i framtiden
- Bygga fler hyresrätter i Solna så att även den som saknar stort kapital kan bo i Solna

- Möjliggöra för olika sorters aktörer bygga fler olika sorters bostäder, exempelvis bostäder som upplåts med kompiskontrakt, kooperativa hyresrätter, kollektivhus och hus byggda av byggemenskaper
- Prioritera bostadsbyggande istället för byggande av kontor
- Föra en mer aktiv markpolitik där högre krav ställs när kommunens mark ska säljas för byggnation, exempelvis krav på hållbarhet, upplåtelseform och hyresnivåer
- Sätta upp solpaneler på lämpliga kommunala fastigheter
- Säkerställa mer grönt byggande med klimatsmarta och hållbara material och energilösningar samt cirkulärt tänk
- Anställa en stadsarkitekt och fler plan- och bygghandläggare
- Fortsätta utveckla arbetet med medborgardialog, exempelvis med tidigare dialog och nya metoder för att få fler och nya människor att delta

En stad i rörelse

En grön stadsplanering kombinerar en tät bebyggelse med grönska och klimatsmarta lösningar. I en tät grön stad, jämfört med en stad där bebyggelsen breder ut sig över större ytor och längre avstånd, krävs det mindre energi för att försörja hus och hem med el och värme, det blir kortare resor och mindre klimatutsläpp. Det blir också en mer levande och socialt hållbar stad. I Miljöpartiets Solna utformar vi staden med människan i centrum. Det är gång- eller cykelavstånd till lokal handel och service, gatulivet blomstrar och människor möts på uteserveringar i kvällssolen eller tar en kaffe under träden. Där är vi inte än, men vi kan komma dit om gående, cyklister, kollektivtrafik och utrymme för trevliga verksamheter längs gatorna prioriteras.

Knyt ihop stadsdelarna

Som en liten kommun till ytan har Solna goda förutsättningar att vara en promenadvänlig stad där det är lätt att ta sig fram. Men trots det är många av kommunens stadsdelar avskärmade från varandra av stora gator, vägar och järnvägar. Vi i Miljöpartiet vill bygga samman Solna och minska den negativa effekt som de stora vägarna och järnvägarna Frösundaleden, Solnavägen, E4, Mälarbanan och Ostkustbanan har i form av att skärma av stadsdelarna från varandra och skapa barriärer. Kommunens stora trafikerade gator vill vi omvandla till trevliga stadsgator med fokus på gående, cyklister, kollektivtrafik, träd och grönska och butiker och verksamheter i bottenvåningarna på husen, där människor kan flanera och njuta av en grön stadsmiljö istället för att bilen står i centrum. Vi vill också skapa mer social sammanhållning och kommunal service i alla stadsdelar. Det som byggs ska inte bara vara bostäder och kontor. Det behöver också finnas platser för möten mellan människor, för spontanindrott, parker, lokaler för kultur, skolor, butiker och restauranger.

Fler klimatsmarta resor

För att människor ska kunna resa mer hållbart måste vi göra kollektivtrafiken mer attraktiv jämfört med bilen. Det måste gå snabbt och smidigt att ta sig fram, inte som idag när bussar riskerar att fastna i segdragna köer. Kommunen har redan börjat anlägga nya bussfiler på stora vägar för bättre framkomlighet. Det vill vi fortsätta med. På sikt behöver vi också fortsätta bygga ut kollektivtrafiken. Idag passerar både tunnelbanan, tvärbanan och pendeltåget Solna, liksom många olika bussar. Det kommer att bli ett lyft för Solna när den nya gula tunnelbanelinjen kommer på plats om några år, men vår långsiktiga målsättning är att den ska förlängas norrut, bortom Arenastaden, för att skapa mer nytta för både solnabor, besökare och boende både norr och söder om vår kommun. Vi vill också förlänga tvärbanan till Bergshamra eftersom vi tror att spårbunden trafik mellan Bergshamra och övriga Solna vore bra för sammanhållningen och resorna på tvären. Att bygga ny kollektivtrafik är dyrt, men en del i finansieringen bör komma från trängselavgifter. Vi vill att Solna ska ingå i trängselavgiftssystemet och att en avgift kan införas på Uppsalavägen (E4), en väg där kommunen i övrigt inte har några möjligheter att begränsa trafiken.

Ett promenadvänligt Solna

Kommunens investeringar för gång och cykel behöver fortsätta öka. Dagens barriärer för promenad behöver byggas bort, och alla promenadstråk ska vara säkra och av hög standard. Det innebär att trottoarer och gångbanor ska vara tillräckligt breda, väl underhållna och utan hinder för framkomligheten. Funktionella och vackra material ska användas när populära gångstråk rustas upp. Det ska finnas gott om bänkar för den som vill sätta sig ner och vila en stund. Vi vill inspireras av de sommargångator som Stockholm och flera andra kommuner har anlagt de senaste åren, där en eller flera centrala gator stängs av för biltrafik och uteserveringar, nya sittmöbler, växter och kultur istället får ta plats. Bättre skyltning behövs också för både gående och cyklister i både stadsmiljö och natur. Det ska vara lätt att hitta rätt och veta vart man ska.

Cykelstaden

Vi vill omvandla Solna till en riktig cykelstad. Det ska vara säkert, roligt och bekvämt att cykla i Solna. Vi ska fortsätta bygga fler och bredare cykelbanor och säkerställa att det finns ett sammanhängande nät av cykelvägar över hela kommunen. Det ska enkelt och smidigt att cykla, utan onödiga omvägar. Utgångspunkten ska vara att gående och cyklister separeras, för att minska konflikter. Det ska vara möjligt att parkera sin cykel säkert och gärna skyddat mot väder och vind genom bättre och smartare cykelställ och tryggare belysning vid cykelparkeringar. Större cykelgarage nära viktiga knutpunkter är också något att titta närmare på. Farliga trafik hinder ska tas bort från cykelbanorna och enkelriktade gator bör i största möjliga mån skyltas om för att tillåta cykeltrafik. Mopedtrafik på cykelvägar bör förbjudas.

För att fler ska cykla i vardagen vill vi också att Solna så snabbt som möjligt tar chansen att ansluta oss till Stockholms stads nya system för låncyklar, så att cyklarna kan lånas och lämnas även i Solna. För att uppmuntra arbetsplatser i Solna som satsar särskilt på cykling för sina anställda vill vi också att kommunen instiftar en särskild utmärkelse för cykelvänliga arbetsplatser. Givetvis ska kommunens egna verksamheter också sträva efter att uppfylla kriterierna för utmärkelsen. Ett steg i rätt riktning är att börja erbjuda kommunens anställda förmånscykel, alltså att köpa eller leasa cyklar som de anställda kan använda både i tjänsten och privat.

Mobilitetslösningar

Vid nybyggnation ska det ställas krav på så kallade mobilitetslösningar, alltså att uppmuntra miljövänliga sätt att resa, öka effektiviteten i transporterna och begränsa både antalet motoriserade resor och reslängden. Byggherrar ska uppmuntras att tillhandahålla lösningar som gör att boende slipper äga bil. Att planera för hållbart resande är en komplex fråga som kräver mycket kunskap och erfarenhet men också att vilja och våga tänka nytt. Därför vill vi att kommunen ska ha en större grupp av anställda som jobbar med trafikplanering och stadsplanering för hållbart resande: ett mobilitetsteam. Vi ska också utnyttja de möjligheter som ny teknik ger för att underlätta hållbart resande och ordning och reda i trafiken.

Hållbar biltrafik

De bilar som används i Solna måste i högre utsträckning vara fossilfria. År 2021 hamnade Solna i topp över kommuner där flest nyregistrerade bilar var elbilar och det är en utveckling vi välkomnar. Då behövs också fler laddstolpar för elbilar i anslutning till parkeringsplatser runt om i hela kommunen. Samtidigt står en bil parkerad cirka 97 % av sin livstid och tar upp mycket plats, efter att dessutom ha förbrukat stora mängder energi och naturresurser under tillverkningen. Kommunen måste därför underlätta mer för bilpooler så att människor kan dela på bilar istället för att alla äger sin egen.

Ett annat sätt att styra användningen av bilar är att jobba aktivt med parkeringsregler, parkeringsavgifter och en låg parkeringsnorm. Det pågår redan idag ett arbete på det här området men vi i Miljöpartiet tror att det finns förutsättningar att göra ytterligare förändringar som leder till positiva effekter för staden, solnaborna och miljön i framtiden.

För att kunna genomföra de positiva förändringarna för gående och cyklister som vi föreslår måste vi också ta utrymme från bilar och omfördela det till gång och cykel. Det handlar exempelvis om att minska möjligheterna till gatuparkering, smalna av biltrafikens körfält och göra fler gator enkelriktade för biltrafik så att annat får plats där istället. Hela stadens trafiksystem ska också ses över för att ge prioritet åt gående, cyklister och kollektivtrafik.

För mandatperioden 2023-2026 vill vi i Miljöpartiet:

- Börja bygga samman Solnas stadsdelar och på olika sätt minska barriäreffekterna från de stora vägarna och järnvägarna
- Omvandla hårt trafikerade vägar till trevliga stadsgator med fokus på gående, cyklister, kollektivtrafik, träd och grönska och butiker och verksamheter i bottenvåningarna på husen
- Satsa på mer service i alla stadsdelar med plats för möten mellan människor, spontanindrott, parker, lokaler för kultur, skolor, butiker och restauranger
- Verka för en fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken och för bättre framkomlighet för den befintliga kollektivtrafiken så att den blir mer attraktiv
- Ansöka hos staten om att ingå i trängselavgiftssystemet och att införa trängselavgift på E4 i Solna
- Prova att anlägga en eller flera sommargångar som då stängs av för biltrafik och istället ger plats för uteserveringar, nya sittmöbler, växter och kultur
- Investera i gång så att trottoarer och gångbanor är breda, väl underhållna, av funktionella och vackra material och utan hinder för framkomligheten. Det ska även finnas gott om bänkar för den som vill sätta sig ner och vila en stund.
- Fortsätta investera i cykel för fler, bredare cykelbanor i ett sammanhängande och nät, samt bättre cykelställ, undanröjda trafik hinder och tillåten cykeltrafik på fler platser. Vi vill också ansluta oss till Stockholms stads nya system för låncyklar
- Anställa mer personal och bilda en hel grupp som jobbar med trafikplanering och stadsplanering för hållbart resande
- Ställa om till mer hållbar bilism genom fler laddstolpar för elbilar och att främja bilpooler, men även att styra bilanvändningen genom regler och avgifter för parkering och genom att omfördela utrymme i staden från bil till gång, cykel och kollektivtrafik

Mer kultur för fler

Kultur ger upplevelser, stärker människors bildning och får nya idéer att växa. Kulturen kan utmana rådande idéer och bidra till kritiskt tänkande, den kan sätta samhället i rörelse och få hela stadsdelar att leva upp. Miljöpartiets vision är ett samhälle där människor och kulturyttringar möts och där tankar, visioner och olikheter respekteras och utgör en grogrund för kreativitet, nyskapande och initiativtagande. Vi är övertygande om att alla människor har förmågan att skapa och att kulturen är en naturlig och självklar del av vårt liv. Från de första sagostunderna och lekarna som barn och genom vad vi gör under resten av våra liv, är vi alla med och både skapar och tar del av kultur i olika former. Kulturen har också en grundläggande betydelse för det demokratiska samhällets öppenhet, utveckling och värderingar. En viktig utgångspunkt i en grön

kulturpolitik är därför att skydda och utveckla kulturen och den konstnärliga friheten och att ge möjlighet för alla att ta del av kultur.

Politikens uppgift är att skapa möjligheter för kulturen att frodas, framförallt de former som inte är tillräckligt kommersiella för att stå på egna ben. Oavsett det handlar om hiphop, folkdans, balett, muralmålningar eller något annat behövs det goda villkor för att kulturen ska kunna verka och utvecklas. Föreningsengagemang inom kultur, idrott och andra fritidsaktiviteter spelar dessutom en mycket viktig roll för att vi ska må bra både psykiskt och fysiskt. Kultur och fysisk aktivitet i alla former främjar folkhälsan och meningsfullheten i våra liv och ger människor att sammanhang som är positivt både för individen och för hela samhället.

Kulturskola och bibliotek

En av kommunens viktigaste kulturinstitutioner är kulturskolan. Där får många barn och unga för första gången testa på musik, dans, bild och form, teater och andra former av skapande, individuellt eller tillsammans med andra. För att fler ska kunna ta del av kulturskolans rika utbud vill vi att förskolor och skolor ska ha avgiftsfri tillgång till kulturskolans program, vi vill sänka avgifterna för elever, göra plats för fler elever och öppna filialer av kulturskolan i alla Solnas stadsdelar.

Biblioteken är en av samhällets viktigaste institutioner och mötesplatser. De är en arena för läsning, litteratur, bildning och fri åsiktsbildning. I dagens samhälle där idéer om delandets ekonomi och att låna istället för att köpa nytt växer mer och mer finns all anledning att vara stolt över den långa traditionen med offentliga bibliotek. Tyvärr ser vi idag hur klyftan i samhället växer mellan de som läser och de som inte gör det. Det är en trend som behöver vändas. Vi vill locka fler människor till biblioteken och till att finna läslust genom satsningar på mer personal, utökade öppettider och mer samarbete med de lokala skolbiblioteken. Vi vill också utveckla biblioteken till än mer naturliga mötesplatser för människor i alla åldrar och från alla delar av Solna. Ett koncept som fanns för några år sedan som vi vill återuppta och vidareutveckla är "Låna en Solnabo", där man kan "låna" en annan person för att under en stund prata om något spännande ämne - varför inte personens egen historia?

Kulturlokaler och ungdomsverksamhet

När det gäller lokaler för kultur ser vi utvecklingspotential i Solna. Vi vill att kommunen sätter som ambition att vara lika attraktiv för kulturinstitutioner som för företag. En av förutsättningarna för att kultur ska kunna skapas och utövas är tillgången till lokaler med rimliga och långsiktigt förutsägbara hyror. Vi i Miljöpartiet vill att fler lokaler ska tillgängliggöras eller skapas för kulturaktörer, exempelvis för att använda som ateljéer och utställningslokaler, och vi ställer oss positiva till att kommunen kan subventionera hyror för dessa, för att främja ett blomstrande kulturliv.

Vi vill också skapa mer stadsliv samt underlätta ett mer effektivt nyttjande av kommunens lokaler genom att föreningslivet, grannar eller andra aktörer får möjlighet att hyra in sig i

exempelvis utrymmen vid skolor och förskolor på kvällar och helger när verksamheten är stängd. Vi tror samtidigt att det finns behov av ytterligare lokaler, särskilt vridna åt kulturen, idrotten och föreningslivet, med plats för alla sorters kreativitet och skapande. Därför vill vi bygga ett allaktivitetshus, en plats där allt detta samlas under samma tak och som fungerar som en mötesplats för alla åldrar. Där skulle ett band kunna repa samtidigt som en förening håller årsmöte och en konstnär har vernissage. Vi vill även se fler offentliga konstverk i staden.

Det behöver också finnas en god tillgång till fritidslokaler och verksamheter för unga i alla stadsdelar. Särskilt viktigt är det att skapa bra mötesplatser och aktiviteter för äldre ungdomar och unga vuxna, vilket det idag är brist på. Kommunen ska även erbjuda ett rikt utbud av kostnadsfria fritids- och kulturaktiviteter för barn och unga, särskilt under skolloven.

Idrott och lek

Det är av yttersta vikt att tillgången till tider på kommunens idrottsanläggningar fördelas jämlikt, jämställt och utan krav på idrottslig prestation. Pojkar ska till exempel inte ges bättre träningstider än flickor. De som sysslar med idrott för att det är roligt, skapar gemenskap och är bra för hälsan men utan syfte att vinna medaljer ska inte värderas lägre än de som elitsatsar. Vi vill se en mångfald och bredd i idrotten och låta barn vara barn.

Det finns ett stort problem med att mikroplaster i form av gummigranulat från konstgräsplaner sprids i naturen och hamnar i vattendrag. Ett innovativt projekt med att utveckla och testa miljövänliga underlag på stadens konstgräsplaner har pågått de senaste åren. Utifrån lärdomarna från projektet vill vi se till att alla konstgräsplaner uppnår höga miljökrav och att miljöfarliga material fasas ut. Att Solna som en stor fotbollsstad med nationalarenan för fotboll tar en ledande roll i det arbetet gör stor skillnad. Det finns också ett fortsatt stort behov av upprustning av omklädningsrum vid kommunens idrottsanläggningar. Vi vill att alla idrottsplatser och idrottshallar ska ha fräscha lokaler för ombyte och möjlighet att duscha och gå på toaletten.

Fri lek har givetvis också ett stort värde och därför vill vi fortsätta upprustningen av Solnas lekplatser och spontanidrottsplatser samt anlägga nya på lämpliga platser. Lekplatserna ska vara välskötta och stimulera till kreativitet med spännande färger, former och material som inspirerar barnen. Platser för spontanidrott ska ha större variation och locka till en bredd av idrott, inte bara fotboll. En annan form av spontanidrott och friluftsliv är att åka skridskor på vintern. Vi vill anlägga en skridskobana där man, likt i Kungsträdgården, kan åka skridskor till musik. Vi vill även ploga fler isar för långsfärdsskridskoåkning när det är fast is, exempelvis på Ulvsundasjön. Strandbadet i Huvudsta har blivit väldigt populärt, framförallt på sommaren men även vintertid badar många solnabor där. Vi vill anlägga fler strandbad eller badplatser med badstegar vid klippor så att fler kan motionssimma i våra egna sjöar och vikar.

För att få fler att testa nya idrotter, fritids- och friluftaktiviteter utan att själv behöva äga all utrustning har kommunen startat utlåningsverksamheten Sport och Lek. Där kan solnabor exempelvis låna skridskor eller stormkök inför utflykten, vilket är hållbart både socialt, ekonomiskt och miljömässigt. Vi tror att det finns stor utvecklingspotential för verksamheten

och vill bygga vidare på den för att fler ska vilja låna utrustning. Vi skulle även vilja erbjuda sommarkollo för barn och ungdomar från Solna.

Kulturhistoria och lokal turism

Överjärva gård är en ovärderlig kulturmiljö som vi i Miljöpartiet värnar om. Med den fantastiska Naturskolan finns sedan 25 år ett stort fokus på miljö, natur och hållbarhet. Det vill vi bygga vidare på och utveckla Överjärva till ett utflyktsmål där alla Solnabor kan lära sig mer om miljö och historia. Ladugården som alltför länge har tillåtits förfalla ska bevaras och renoveras. Byggnaden bör fyllas med innehåll och komma solnaborna till nytta, exempelvis för djurverksamhet eller kanske som festlokal. Även övriga byggnader bör rustas upp, till exempel Rödingarna och Gula villan som bör anpassas för användning av kommunala verksamheter eller föreningsliv.

Vi vill möjliggöra för fler att hemestra, alltså att tillbringa semestern hemma i Solna och underhålla sig lokalt och hållbart. Kommunen ska underlätta för detta genom mer marknadsföring av lokala turistmål och fler lokala evenemang där kommunen själv är arrangör eller medarrangör ihop med andra aktörer. Det kan handla om att ordna eller bidra med personal eller resurser till midsommarfirande på Överjärva gård, valborgsfirande, stadsdelsfester eller att ordna en särskild Solnadag. Allt fler intresserar sig också för att odla själv, alltifrån blommor till grönsaker, rotfrukter och kryddor. Samtidigt har flera koloniområden försvunnit i Solna de senaste decennierna, i samband med byggande av nya hus och infrastruktur. Vi vill planera för att skapa ett nytt koloniområde i Solna så att fler får möjlighet att prova och utveckla sina gröna fingrar.

För mandatperioden 2023-2026 vill vi i Miljöpartiet:

- Satsa på kulturskolan genom sänkta avgifter, fler utbildningsplatser och filialer i alla Solnas stadsdelar
- Utveckla biblioteken för att locka fler besökare och främja läslust genom mer personal, ökade öppettider, mer samarbete med skolbiblioteken och att stärka biblioteken som mötesplatser
- Planera för ett allaktivitetshus med lokaler för kultur, idrott och föreningsliv som ska fungera som en mötesplats för solnabor i alla åldrar
- Säkerställa en jämställd och jämlik idrott där resurser och tillgång till träningstider delas rättvist mellan könen och utan krav på idrottslig prestation för att uppnå mångfald och bredd och att låta barn vara barn
- Öka insatserna för att minska spridningen av mikroplatser från konstgräsplaner genom att satsa på miljövänliga underlag
- Rusta upp idrottsanläggningar för att skapa fräscha lokaler för ombyte och möjlighet att duscha och gå på toaletten
- Fortsätta upprustningen av lekplatser och spontanidrottsplatser
- Utveckla Överjärva gård genom att rusta upp ladugården, Gula villan och Rödingarna

- Utöka Naturskolan så att fler barn och ungdomar kan ta del av dess utbud
- Planera för ett nytt koloniområde så att fler solnabor kan odla

En god start i livet

Det sägs ofta att barnen är vår framtid och att satsa på barnen är en investering i framtiden. Det stämmer, men vi får aldrig glömma att barnen också är här och nu.

Alla barn har rätt till en lekfull och trygg barndom. Vår gröna ideologi ser barn och unga som aktiva medskapare av samhället, inte bara passiva mottagare av det samhälle som vuxna skapar åt dem. Därför måste barn och unga också ges möjlighet att vara med och utforma samhället. Att satsa på verksamheter som är viktiga för barn och unga kan innebära stora mänskliga och långsiktiga vinster. Förskolan och barnomsorgen är det första steget i ett livslångt lärande. Där läggs en del av grunden för barns utveckling och förskolan spelar stor roll för att ge barnen i Solna en bra uppväxt och en möjlighet att leka, utforska och skapa både på egen hand, tillsammans med andra barn och tillsammans med vuxna förebilder. Vi i Miljöpartiet vill att förskolan ska innehålla både lek, lärande och utveckling och utgöra en trygg miljö för barnen där de kan växa och utvecklas som människor.

Satsa på personalen

Personalens kunskap och engagemang är den viktigaste framgångsfaktorn för förskolan. Därför anser vi i Miljöpartiet att kommunen måste satsa mer resurser på att anställa mer personal, både förskollärare och barnskötare, samt på fortbildning för de redan anställda. Vi vill locka fler att jobba i Solnas barnomsorg och vara en attraktiv arbetsgivare. Ett sätt att göra det är också att säkerställa att det finns mer planeringstid och tid för fortbildning. Eftersom de flesta som arbetar inom barnomsorgen idag är kvinnor skulle vi vilja främja rekrytering av fler män så att barnen träffar på vuxna förebilder av båda könen under sina timmar på förskolan. Enligt skollagen ska också förskolan motverka könsstereotyper och förlegade könsroller, så att alla barn kan utvecklas till att bli de individer de själva väljer att vara. Därför behövs ett aktivt arbete med genuspedagogik och normkritik som vi tror gynnas av en större blandning av kvinnor och män i personalstyrkan.

Mindre barngrupper och rätten till förskola

Med mer personal blir det också möjligt att genomföra en av de viktigaste förändringarna i förskolan - att minska barngruppernas storlek. För yngre barn vill vi se i genomsnitt 10-12 barn i en grupp med tre vuxna och för äldre barn i genomsnitt 15 barn per tre vuxna. Med för stora grupper hindras förskollärarna från att ge varje barn utrymme, lyssna på dem och bidra till att de utmanas och utvecklas utifrån sina individuella förutsättningar. De riskerar

också att behöva skynda fram i undervisningen utan att hinna gå på djupet med allt innehåll så som de önskar och så som är lämpligt enligt läroplanen. Därför vill vi se mer personal, mindre barngrupper och mer tid för varje barn.

För oss är det också helt självklart att alla barnen i Solna ska ha rätt till 30 timmars förskola under hela året oavsett om en förälder är arbetslös eller föräldraledig med annat barn. Förskolan är inte någon förvaring av barn utan en viktig pedagogisk verksamhet och barn ska inte få mindre tid att leka med sina vänner, vara med på sagostunder och lära sig nya spännande saker bara för att deras föräldrar saknar ett jobb eller för att de har fått ett syskon.

För att kunna göra ett informerat val av förskola är det viktigt att föräldrar kan ta del av bättre information om kvaliteten i varje förskola och att det finns god möjlighet till jämförelser mellan förskolor.

Naturpedagogik

Vi vill att fler förskolebarn i Solna får ta del av utomhus- och naturpedagogik. Kommunen sitter på en värdefull resurs i form av Naturskolan på Överjärva gård där samtliga kommunala grundskolor, men endast vissa förskolor, har abonnemang för sina elevgrupper. Vi vill öka förskolornas deltagande i Naturskolans verksamhet så att de får möjlighet att åka på utflykt till Överjärva och lära sig om djur, natur och miljö. Vi vill också se till att det finns goda förutsättningar för utomhuspedagogik på plats på varje förskola.

Förskolelokaler

Förskolans lokaler sätter ramarna för barnens lek och utbildning. En viktig fråga för oss i Miljöpartiet är att barn borde gå i förskolor med permanenta lokaler, inte tillfälliga modullösningar. Modulerna är snabba och smidiga lösningar när en verksamhet behöver kunna starta upp med kort varsel, men vi tror mer på långsiktig och genomtänkt planering av bästa möjliga lokaler för barnen, med bra och hållbara materialval och inbjudande miljöer. Alla förskolor ska vara giftfria och vi vill att en miljödiplomering som visar just detta ska påbörjas.

Vi vill se mer gröna naturinslag på gårdarna och bra tillgång till lekredskap och lekytor. Att leva upp till Boverkets rekommendationer för storlek på förskolegårdar i en liten, tätbebyggd och ständigt växande kommun som Solna är inte lätt. Vi behöver dock höja ambitionerna och göra mer för att skapa större lekytor för barnen. En utgångspunkt för nya förskolegårdar bör vara minst 20 kvadratmeter per barn och att de ska vara byggda av naturmaterial. Runt förskolorna vill vi att det ska vara trafiksäkert och tryggt för barnen. För att undvika bilar precis intill förskolor vill vi att det skapas särskilda hämtnings- och avlämningsplatser på lämpligt avstånd. Vi vill ha ett samarbete med den lokala polisen för att kontrollera efterlevnad av trafikregler med insatser särskilt i samband med vanliga hämtnings- och lämningstider.

För mandatperioden 2023-2026 vill vi i Miljöpartiet:

- Anställa mer personal i förskolan, höja lönerna, erbjuda fortbildning och avsätta mer tid för planeringstid för att locka och behålla bra personal med rätt kompetens
- Arbeta aktivt med genuspedagogik och normkritik för att motverka könsstereotyper och förlegade könsroller samt verka för en jämnare könsfördelning bland förskolepersonalen
- Minska barngruppernas storlek med en målsättning om att på sikt på i genomsnitt 10-12 yngre barn i en grupp med tre vuxna och 15 äldre barn per tre vuxna
- Erbjud 30 timmars förskola under hela året för alla barn, oavsett deras föräldrar arbetar, är arbetslösa eller är föräldralediga
- Säkerställa bättre information om kvaliteten i varje förskola och möjlighet att jämföra olika förskolor, för att möjliggöra ett genomtänkt fritt förskoleval
- Öka förskolornas deltagande i Naturskolans program samt förbättra förutsättningarna för utomhuspedagogik
- Tillhandahålla permanenta och ändamålsenliga lokaler för förskolorna
- Påbörja en miljödiplomerings för giftfria förskolor i alla förskolor
- Planera för och skapa rymliga, gröna förskolegårdar som ger tillräckligt utrymme för lek och kreativitet
- Minska biltrafiken kring förskolorna och skapa särskilda platser för hämtning och lämning med bil på tillräckligt avstånd från där barnen vistas

En skola där alla får växa

Genom skolan ska barn och ungdomar få viljan och redskapen att lära och utvecklas genom livet. Där ska varje barn lära sig de grundläggande förmågorna att läsa, skriva och räkna. De ska även lära sig de minst lika viktiga förmågorna att skapa samhällsdiskussion och delta i den, samarbeta och umgås med andra, samt påverka sin egen livssituation. Skolan ska ge varje barn möjlighet att vara sig själv och växa till den hen vill vara. Det ska inte finnas lyckade och misslyckade elever eller bra och dåliga skolor. Vi måste skapa jämlika skolor där alla kan lyckas och utvecklas. Trenden just nu är att kunskapsresultaten i Sverige stiger tack vare lärares och elevers hårda arbete. Samtidigt ser vi att ojämlikheten mellan skolor i olika områden fortsätter att öka. Det ska vi aldrig acceptera. Barn med olika bakgrund, förutsättningar och erfarenheter ska mötas i samma klassrum och ha samma goda möjligheter till lärande. Vi ska skapa en bra och jämlik skola där ingen lämnas efter, men ingen heller hålls tillbaka.

Fler lärare och bättre villkor

Precis som i förskolan är lärarna den viktigaste framgångsfaktorn för skolan. Vi vill att Solna ska locka kompetenta och inspirerande lärare och att de ska vilja jobba kvar i vår kommun långsiktigt. Därför måste vi förbättra lärarnas arbetsvillkor. Fler lärare behöver anställas för att dela på arbetsbördan och kunna ge mer tid med varje elev och det ska finnas goda möjligheter till löpande pedagogisk och professionell utveckling under hela arbetslivet. Lärarna måste också ges tid och utrymme att vara just lärare och inte ägna stor del av sin arbetstid åt administrativa sysslor eller fixande av olika saker som uppstår under skoldagen. Vi vill anställa fler speciallärare, specialpedagoger och kringpersonal som vaktmästare för att frigöra tid och sätta rätt person på rätt plats med rätt arbetsuppgifter.

Kommunen bör uppmuntra ett samarbete mellan lärare på Solnas olika skolor, för att tillåta erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling. Lärare ska också ges möjlighet att auskultera, det vill säga att följa med, gå bredvid och lyssna med andra lärare, för att lära av varandra och utveckla undervisningen ihop. Vi tror också att det vore värdefullt att möjliggöra för lärarstudenter att sommarjobba inom fritidsverksamheten i Solna, ett sätt för studenterna att få viktig arbetslivserfarenhet inom sitt fält och en fot in på arbetsmarknaden och ett sätt för kommunen att locka personal. Vi ställer oss även positiva till att deltidsstuderande lärarstudenter ges möjlighet att jobba i Solnas skolor under studietiden. Båda dessa saker kan bidra till att öka Solnas attraktivitet som arbetsgivare och gör också att den dagen studenterna är färdiga lärare och kan söka anställning i Solna har de redan erfarenhet av att arbeta i just vår kommun och har ett sammanhang bland både personal och elever.

Utbyggd elevhälsa

En annan helt central funktion i skolan är elevhälsan som vi vill förstärka med mer personal och resurser. Många barn och unga mår både psykiskt och fysiskt dåligt idag och eleverna ska vara trygga med att det alltid finns en medicinskt utbildad vuxen att vända sig till. Vi vill stärka det förebyggande arbetet mot psykisk ohälsa och öka samverkan mellan elevhälsan, fritids, ungdomsmottagningen, kvinnojouren och kommunens andra verksamheter för att tidigt fånga upp barn och unga som riskerar att fara illa eller må dåligt.

Skola och fritids behöver särskilt arbeta aktivt med att förebygga och motverka psykisk ohälsa bland unga hbtqi-personer och andra personer som på något sätt faller utanför "normen" och som därför är extra utsatta och ofta utsätts för diskriminering. Personal inom skolan behöver utbildas i att skapa en tryggare, mer inkluderande skola för unga oavsett sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck, etnicitet, hudfärg och funktionsvariation. Vi måste även säkerställa att alla som arbetar i skolan har kunskaper och verktyg för att fånga upp och agera när barn och unga är utsatta för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck. Skolan ska också ta ett större ansvar i att förebygga och bekämpa mobbning, ingen ska behöva utstå kränkande behandling.

Mer resurser och bättre stöd

Mer personal och rätt kompetens är grundläggande men för att möjliggöra det krävs mer resurser. Därför vill vi höja skolpengen, den pott pengar som följer med varje elev och som bildar en skolas budget, så att den ligger på samma nivå som våra grannkommuner. Skolpengens utformning behöver också ses över så att eleverna med störst behov kan få bättre stöd. För barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF-diagnoser, såsom adhd och autismspektrumtillstånd, vill vi säkerställa en skolgång som är särskilt anpassad för deras behov.

För att alla barn ska kunna få den hjälp och utmaning de behöver vi också minska skolklassernas storlek i takt med att fler lärare anställs. Vi vill sänka riktvärdet för klasstorlek som idag ligger på 30 elever per klass till 25 elever per klass. Det ska även finnas tillgång till små undervisningsgrupper för de elever som behöver mer lugn, ro och stöd från lärare. Eftersom alla barn inte har samma förutsättningar att få hjälp med läxor hemma vill vi dessutom att skolor och fritids ska erbjuda läxhjälp varje dag och det ska finnas möjlighet att få hjälp med alla olika skolämnen. Solnas barn ska också få den undervisning både i modersmål och svenska som andraspråk som de har rätt till, därför behöver fler flerspråkiga lärare anställas.

Fritids

Idag finns det ingen i kommunen som har ett särskilt övergripande ansvar för fritidshemmets verksamhet och för fritidspedagogernas situation, istället sorteras det under ansvaret för hela grundskolan. Vi tror att det skulle vara värdefullt att lägga extra fokus på den fritidsverksamhet som sker inom skolan. Exempel på sådant som konkret behöver förändras i fritidsverksamheten är att öka öppettiderna och att öka personaltätheten för att kunna minska barngruppernas storlek, ge personalen mer tid att planera och ge elever en meningsfull tillvaro.

Skolmiljö och lokaler

Liksom för förskolorna vill vi att skolverksamhet och fritids ska bedrivas i permanenta lokaler anpassade för verksamheten. Vi vill se mer gröna naturinslag på gårdarna och varför inte även odlingsmöjligheter? Både skollokaler och skolgårdar ska rustas upp och bli moderna, ändamålsenliga, miljövänliga och klimatsmarta. Ett arbete med renovering och modernisering pågår redan men vi anser att tempot måste höjas och att ett särskilt fokus ska ligga på exempelvis energieffektivisering för att minska klimatutsläpp och annan miljöpåverkan. Vi vill skapa säkra skolvägar till alla skolor så att barn kan gå och cykla tryggt utan att trängas med bilar. Ambitionen bör vara att så långt som möjligt skapa bilfria zoner runt skolorna men då vissa transporter och leveranser till skolorna är nödvändiga vill vi fokusera på hämtnings- och lämningsplatser för bilar på lämpligt avstånd. Precis som för förskolorna vill vi ha ett samarbete med den lokala polisen för att kontrollera efterlevnad av trafikregler kring skolorna.

Skola för hållbar utveckling

I läroplanen står det att skolan har en skyldighet att ge eleverna verktyg för att kunna förstå hur miljö, ekonomi, hälsa och rättvisa hänger ihop. Vi vill skapa goda förutsättningar för eleverna att ta till sig kunskaper om hållbar utveckling. I en tid av stark polarisering, desinformation och hot mot demokratin tror vi också på samverkan mellan kommunen och skolorna kring demokratifrågor och barn och ungas deltagande i demokratin, så att eleverna får lära sig mer om och diskutera politik, val och demokrati.

Värna de kommunala skolorna

Precis som för valet av förskola är det avgörande för att det fria skolvalet ska fungera att alla kommunala skolor presenteras på ett bra sätt på kommunens hemsida så att vårdnadshavare får den information de behöver inför skolvalet och att det är möjligt att jämföra skolor. Samtidigt vill vi i Miljöpartiet vara tydliga med att vi ser stora utmaningar med det fria skolvalet och att vi vill förändra hur det fungerar, något vi driver både på nationell och lokal nivå. Många friskolor har etablerat sig i Solna och kommunen har generellt små möjligheter att stoppa nyetablering av fristående skolor eftersom det är Skolinspektionen som ansvarar för att ge tillstånd. I dagens läge tycker vi dock att kommunen borde ha en mer restriktiv hållning i frågan om nya friskoleetableringar. Till skillnad från de kommunala skolorna har fristående skolor inga krav på sig att ta ansvar för helheten i skolverksamheten. Det är positivt att det finns skolor med olika inriktningar men det är hög tid att vi värnar de kommunala skolorna. Vi måste vända trenden där kommunala skolor har fått dåligt rykte, för oss är det en självklarhet att kommunala skolor ska hålla högsta kvalitet och vara attraktiva för alla elever i Solna.

För mandatperioden 2023-2026 vill vi i Miljöpartiet:

- Förbättra arbetsvillkoren för lärare genom höjda lärarlöner och goda möjligheter till löpande pedagogisk och professionell utveckling samt anställa fler lärare
- Möjliggöra för lärarstudenter att jobba i Solna under sommaren eller parallellt med deltidsstudier
- Anställa mer annan kringpersonal i skolan så att tid frigörs för lärarna att fokusera på undervisning
- Stärka elevhälsan och det förebyggande arbetet mot psykisk ohälsa samt öka samverkan med ungdomsmottagningen, kvinnojouren och kommunens andra verksamheter för att fånga upp barn som riskerar att fara illa eller må dåligt
- Utbilda all personal för att skapa en tryggare, mer inkluderande skola för unga oavsett sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck, etnicitet, hudfärg och funktionsvariation samt för att fånga upp hedersrelaterat våld och förtryck
- Höja skolpengen och tilläggsbeloppen och se över utformningen så att skolan får mer resurser och att barn med särskilda behov får det stöd de behöver
- Minska klasstorlekarna till ett riktvärde på 25 elever per klass

- Öka tempot arbetet med renovering och modernisering av skollokaler för att ge alla elever ändamålsenliga, miljövänliga, energieffektiva och klimatsmarta lokaler
- Skapa goda förutsättningar för lärande om hållbar utveckling och demokrati
- Värna de kommunala skolorna som ska hålla hög kvalitet och vara attraktiva för alla elever i Solna och bromsa etableringen av nya friskolor

Ett gott liv på äldre dar

Många människor lever ett aktivt liv mycket längre än vad tidigare generationer har haft möjlighet till. Fler och fler får uppleva sin hundraårsdag. Många äldre är pigga och friska allt längre vilket är en stor samhällsresurs. Samtidigt finns fortsatt en stor grupp äldre som inte är friska och som behöver hjälp liksom det finns många äldre som lider av ensamhet och brist på meningsfulla aktiviteter. Där har samhället ett stort ansvar att bidra till god hälsa, psykiskt välbefinnande och trygghet som är förutsättningar för det goda åldrandet. Därför är det så viktigt med en trygg och god äldreomsorg som utgår från varje persons individuella behov. Förebyggande insatser är också av stor betydelse för att öka jämlikheten och ge fler möjlighet till en god hälsa. Äldre personer har rätt till stöd och hjälp till ett rikt och meningsfullt liv med god livskvalitet, självbestämmande, socialt umgänge, gemenskap och möjlighet till deltagande och utan besvärande ensamhet.

Förebyggande och friskvård

Ett viktigt förebyggande arbete för att fler äldre ska ha hälsan högre upp i åldrarna är insatser för friskvård. Idag erbjuds Solnas 80- och 90-åringar ett hembesök av en arbetsterapeut för att prata om vilken service och vilka aktiviteter som finns för äldre samt om det finns behov av särskilda hjälpmedel i hemmet. Detta är en väldigt bra insats som med fördel skulle kunna utökas med fler och tidigare erbjudanden om besök. Möjligheten att nå ut till fler genom att exempelvis erbjuda digitala möten, gruppträffar eller skriftlig information som skickas hem i brevlådan eller digitalt bör också undersökas för att nå ut till fler.

Vi vill se ännu mer träning och rörelse i olika former under ledning av utbildad personal på Solnas vård- och omsorgsboenden, seniorträffar och andra mötesplatser för äldre. Möjligheten att erbjuda subventionerad träning eller bidrag till äldre för att träna på gym och andra motionsanläggningar är också något vi vill titta närmare på. Alla äldre ska också ges möjlighet till regelbunden utevistelse eftersom frisk luft och tillgång till natur har så stor betydelse för hälsan. Tack vare Miljöpartiet finns sedan flera år tillbaka tillgång till cykeltaxi på flera vård- och omsorgsboenden, där de äldre får komma ut på cykeltur och personal eller volontärer står för cyklandet. Vi vill utveckla den möjligheten till cykelutflykter vidare så att den finns på fler boenden och genom att exempelvis låna ut cyklar till anhöriga eller låta anställda i hemtjänsten ta ut personer på cykeltur.

Kultur, upplevelser och mat

Möjligheten att ta del av kultur och upplevelser är ett minst lika viktigt behov men för den som är äldre kan det av olika orsaker vara svårare. Vi vill se fler kulturarrangemang på äldreboenden och kulturella aktiviteter på stadens seniorträffar där ensamma äldre kan få en social samvaro och kulturupplevelse på samma gång. Vi strävar även efter att äldreomsorgen i större utsträckning ska använda sig av djur. Djuren kan både finnas i anslutning till boendet eller komma på regelbundna besök. Det bör också erbjudas fler möjligheter till social samvaro och aktiviteter, inte enbart för boende på vård- och omsorgsboenden utan för alla äldre som är intresserade, exempelvis sommaraktiviteter och "seniorkollo".

Men kultur är inte bara evenemang, en minst lika viktig aspekt är maten som serveras inom äldreomsorgen. Äldres förmåga att känna doft och smak försämras, varför god och väl tillagad mat som serveras på ett estetiskt tilltalande sätt är viktigt både för aptiten och för att förhöja upplevelsen. Vi tror på att öka inslagen av mat från andra kulturer, både för att de äldre ska få uppleva nya smaker och för att äldre med utländsk bakgrund ska få chansen att återuppleva smaker från sina hemländer. Andelen måltider inom äldreomsorgens verksamheter som tillagas och produceras inom närområdet ska också öka så att maten håller högsta möjliga kvalitet. Äldre ska även kunna få stöd vid planering av och under måltider för att äta rätt och förebygga undernäring. På vård- och omsorgsboenden ska det alltid erbjudas alternativa maträtter och efterrätt från dagsmenyer komponerade av personal med särskild kompetens om kost för äldre. Äldre som bor hemma ska erbjudas möjlighet att få ledsagning för att kunna äta på restaurang inom närområdet under särskilda tider, alternativt möjlighet att äta på äldreboenden, i skolor, på träffpunkter eller på andra mötesplatser.

Mötesplatser

Tillgången till olika mötesplatser är viktig för äldre, särskilt för att förebygga och motverka den ofrivilliga ensamheten som är ett växande problem. Det behövs både mötesplatser där invånarna i Solna kan mötas över generationsgränserna, vilket vår idé om ett allaktivitetshus är ett bra exempel på. Men det finns också ett stort värde i att få träffa andra människor i sin egen ålder och som kanske delar många av de erfarenheter som kommer av att ha levt ett långt liv, genomgått hela arbetslivet och ha haft upplevelser som sträcker sig över många decennier. Särskilda mötesplatser för äldre, gärna i anslutning till seniorbostäder, trygghets- och äldreboenden är därför viktiga för att motverka ensamhet.

Vi skulle vilja skapa ett socialt nav där alla äldre, oavsett de har kommunal eller privat hemtjänst, bor på ett äldreboende eller klarar sig helt på egen hand hemm, kan ses och ha aktiviteter. Ett exempel på en värdefull service som ska tillhandahållas på sådana mötesplatser är digital verksamhet. Äldre behöver ges större möjligheter och mer stöd för att inkluderas i det alltmer digitala samhället. Vi vill att det ska finnas hjälp att få med olika tekniska frågor - allt ifrån mejl till digitala möten, e-legitimation, sociala medier och annat som man stöter på i vardagen - på bibliotek och andra mötesplatser. Vi vill också att äldre enkelt ska kunna få hjälp och stöd för att hantera digitala frågor och problem i hemmet.

Äldrevänlig stad

Friskvård, utevistelse, kultur, aktiviteter och mötesplatser är exempel på sådant som gör en stad äldrevänlig, men det finns många fler pusselbitar. Det handlar också om stadsplanering och trafikplanering där äldres behov och perspektiv får ta plats, om tillgången till grönområden och välskötta platser för utevistelse, om tillgänglighet på gator och torg, i kommunens verksamheter och andra offentliga lokaler med mera. Allt detta jobbar kommuner runt om i hela världen med inom ramen för Världshälsoorganisationen WHO:s nätverk Äldrevänliga städer. Där vill vi att även Solna går med för att höja ambitionerna och få mer inspiration att bli just en äldrevänlig stad.

Boende för äldre

Alla har rätt till en trygg och väl fungerande bostad anpassade efter sina behov. För äldre blir detta efterhand allt viktigare och att, när man så behöver, få stöd och hjälp i hemmet. En fungerande hemtjänst kan ofta vara en förutsättning för att kunna bo kvar i sitt hem. Kommunen måste säkerställa att äldre, när de så önskar och behöver, kan erbjudas en anpassad form av boende, exempelvis trygghetsboende eller vård- och omsorgsboende. Vi vill se fler sådana boenden så att fler platser kan erbjudas och vi tror också på att utveckla ytterligare sorters boenden för äldre med olika nivåer av service som passar olika grupper och olika behov. Alla sådana boenden ska inte kräva en biståndsbedömning utan det ska vara individens önskan om att flytta till ett annat boende som styr.

Det är ett problem att det ofta dröjer så länge, tills en person har uppnått en väldigt hög ålder, har dålig hälsa och är extra skör, innan hen erbjuds plats på ett boende. Den som vill bo kvar hemma ska ges möjlighet att göra det med hjälp av hemtjänst med mera, men den som önskar ett boende med möjlighet till mer gemenskap med andra, aktiviteter och närvaro av sköterskor och annan personal som finns till hand för det man behöver hjälp med, ska inte nekas detta på grund av att hen är "för pigga och friska". Tvärtom vore det positivt om fler fick möjlighet att uppleva allt det positiva med någon form av anpassat boende även när de fortfarande är pigga och friska nog att ta del av allt ett sådant sammanhang kan erbjuda. Flyttstöd ska finnas för de äldre som behöver planera för och flytta till ett anpassat boende.

Kommunen bör satsa särskilt på att miljön på boenden ska vara så hemtrevlig, inspirerande och hälsosam som möjligt, både inomhus och utomhus. Vi vill också se fler boenden med olika profiler och inriktningar, exempelvis språkprofil. Det krävs dock ett mer aktivt samarbete mellan kommunerna i Stockholms län för att kunna erbjuda olika profilboenden, eftersom varje kommun inte kan förväntas ha allt. Från äldre hbtqi-personer finns det också önskemål om ett renodlat hbtqi-boende någonstans i länet och vi ställer oss positiva till att Solna skulle kunna vara platsen för ett sådant boende. Givetvis ska dock all personal inom äldreomsorgen i Solna ha hbtqi-kompetens så att alla äldre oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck blir bemötta med värdighet och respekt.

Kvalitet och bemanning

Vi anser att mer resurser måste tillföras Solnas vård- och omsorgsboenden för att kunna öka bemanningen och förbättra kvaliteten i omsorgen. För att undvika missförhållanden vill vi öka de externa kontrollerna i form av oanmälda besök på alla boenden. Dessa kontroller ska ske regelbundet och inte vara kopplade till misstanke om oegentligheter eller någon incident. Det är också viktigt att solnaborna, framför allt de boende och deras anhöriga, ges tillräcklig insyn i hur vården bedrivs och hur det fungerar, varför kommunen och de anlitade driftentreprenörerna offentligt bör rapportera avvikelser och brister samt åtgärder mot dessa.

Vi anser också att fler vård- och omsorgsboenden ska drivas i kommunal regi, inte enbart ett som idag. För att säkerställa gott bemötande, hög kvalitet och att verksamheten utförs på bästa möjliga sätt vill vi att kommunen ska göra fler egna brukarundersökningar och inte enbart förlita sig på undersökningar som gjorts av de privata utförarna. Vi vill också stärka tillsynen genom bättre kvalitetsdeklarationer.

För att se till att de äldre har rätt medicinering, varken för mycket eller för lite mediciner, och att den ges på rätt sätt vill vi att läkare ska göra regelbundna läkemedelsgenomgångar på alla äldreboenden. Det är också viktigt att funktionen kontaktman eller kontaktperson på boenden verkligen används i praktiken, så att alla boende känner sig trygga med att det finns en särskild person i personalen som är utsedd att finnas till lite extra för just dem och som de kan vända sig till.

Hemtjänst

Vi vill förbättra hemtjänsten både för de äldre och för personalen genom att i högre grad utgå från så kallad ramtid. Det skulle innebära att de som beviljas hemtjänst i större utsträckning själva får välja vad de behöver hjälp med och hur tiden ska prioriteras, istället för att det utgår från schabloner och en biståndsbedömning. Vi vill framförallt uppnå mer flexibilitet och att det ska finnas tid för social samvaro, utevistelse, promenader och inte enbart medicin, måltider och personlig hygien. När det gäller tiden som avsätts för personlig hygien tror vi dessutom att den generellt behöver utökas och att det ska vara möjligt att få hjälp med denna högst personliga och intima uppgift mer på sina egna villkor och inte utifrån ett fast schema. Generellt vill vi att tiden då personalen är hemma hos de äldre ska öka.

Liksom i förskola och skola är personalen A och O i äldreomsorgen. Det handlar om möten med människor varje dag och det som är speciellt är att mötet vanligen sker i den äldres hemmiljö. Äldreomsorgen måste präglas av respekt och skapa trygghet för de äldre. Vi vill se mer kontinuitet genom att det är samma personal som regelbundet möter de äldre. Vi vill begränsa antalet olika personer som besöker den äldre för att exempelvis dela medicin, servera måltider, hjälpa till med hygien och andra hushållssysslor. Människor ska känna sig trygga med personalen som kommer till deras hem och inte uppleva att det varje gång är nya ansikten. Det förutsätter samtidigt att personalen har trygga anställningar och schyssta villkor. Höga krav ska alltid ställas på villkor för omsorgspersonalen, exempelvis vad gäller schemaläggning, arbetsmiljö och visseblåsarfunktion. Det är även viktigt att det finns

personal som kan andra språk än svenska eftersom de äldre som har svenska som andraspråk kan tappa språkkunskaper i takt med stigande ålder eller sjukdom.

Anhörigstöd

Många äldre, liksom svårt sjuka och personer med olika funktionsnedsättningar, vårdas av en nära anhörig. De anhöriga gör en ovärderlig insats men inte sällan på bekostnad av den egna hälsan och välmåendet. Kommunen har ett ansvar att tillhandahålla anhörigstöd, exempelvis i form av samtalsstöd och avlösning i hemmet så att den anhöriga kan få välbehövlig vila och göra andra saker än att vårda sin närstående. Vi måste se till att anhörigstödet är flexibelt och individanpassat och att alla anhöriga känner att de får den hjälp de behöver från kommunen samt att de känner till vad de har rätt till. Varje vård- och omsorgsboende bör regelbundet ha träffar med anhöriga för att de ska få komma till tals och kommunen bör också redovisa på vilket sätt anhöriga får stöd och hjälp.

För mandatperioden 2023-2026 vill vi i Miljöpartiet:

- Utöka det förebyggande friskvårdsarbetet för äldre med fler hembesök men också ökad flexibilitet i den uppsökande verksamheten för äldre
- Erbjuder mer träning, rörelse och utevistelse i olika former för äldre, bland annat mer cykeltaxi
- Bredda utbudet av sociala aktiviteter och kulturevenemang för äldre, både på äldreboenden, seniorträffar och andra mötesplatser för äldre
- Förstärka arbetet med mat och måltider inom äldreomsorgen så att maten håller högsta möjliga kvalitet och bidrar till glädje, gemenskap och livskvalitet
- Skapa fler mötesplatser, både särskilt för äldre och platser där äldre kan träffa andra solnabor över generationsgränserna
- Gå med i Världshälsoorganisationen WHO:s nätverk Äldrevänliga städer
- Verka för att det finns fler anpassade boendeformer med olika sorters profil och service för äldre och att plats på dessa ska kunna erbjudas tidigare i livet samt att fler vård- och omsorgsboenden ska drivas i kommunal regi
- Öka flexibiliteten i hemtjänsten genom att de äldre själva ska ha större möjlighet att påverka vad de får hjälp med och när samt öka tiden som personalen är hemma hos de äldre
- Genomföra en personalsatsning i äldreomsorgen genom att anställa mer personal och säkerställa trygga anställningar och schyssta villkor
- Bygga ut anhörigstödet och se till att alla anhöriga som vårdar en närstående känner att de får stöd av kommunen samt känner till vilket stöd de har rätt till